
**Monitoring zawodów
deficytowych i nadwyżkowych
w powiecie świdnickim w 2016 roku**

Świdnica, kwiecień 2017

SPIS TREŚCI

	Strona
Wstęp	
Cel opracowania, podstawa opracowania, metodologia opracowania	3
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	
Ogólna analiza sytuacji na rynku pracy	5
Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów	7
Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według 4-cyfrowych kodów zawodów	13
Analiza grup zawodów, w których doszło do wahań sezonowych, odnośnie natężenia zmian deficytu i nadwyżki	18
Porównanie struktury ofert pracy zgłaszanych do PUP, a zamieszczanych na publicznych portalach rekrutacyjnych	19
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	
Zawody deficytowe	20
Zawody zrównoważone	22
Zawody nadwyżkowe	23
3. Analiza umiejętności i uprawnień	25
4. Analiza rynku edukacyjnego	29
Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych	30
Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	33
5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw	37
6. Prognoza lokalnego rynku pracy	61
Podsumowanie	69

Wstęp

Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga sprawnego systemu informacyjnego w tej dziedzinie. Podstawowym źródłem informacji o poziomie i strukturze bezrobocia, stosowanych aktywnych i pasywnych programach przeciwdziałaniu bezrobociu i łagodzeniu jego negatywnych skutków, a także o instytucjonalnej obsłudze rynku pracy jest system statystyczno - sprawozdawczy z rynku pracy. Choć zawiera on wiele cennych danych to jednak wydaje się niewystarczający do zapewnienia bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy. W związku z tym powstała jednolita metoda służąca bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy w postaci „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”.

Monitoring ten jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, nie odnosi się jednak do ogólnej sytuacji na rynku pracy, ale do popytu i podaży w poszczególnych rynkach zawodowo - terytorialnych. Pozwala na formułowanie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.

Jego celem jest:

- *po pierwsze* opisanie rzeczywistości lokalnego rynku pracy (ze szczególnym uwzględnieniem różnych aspektów jego nierównowagi);
- *po drugie* umożliwienie formułowania ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych oraz poradnictwa zawodowego.

Ponadto służyć ma on pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu i podaży na pracę.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowanie badań, sprawozdań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Źródłem informacji do opracowania w/w Raportu są :

- dane gromadzone w systemie Syriusz, czyli dane według zawodów i specjalności (łącznie z grupą bez zawodu), w tym:

- bezrobotni (liczba ogółem, poprzednio pracujący, długotrwale bezrobotni, absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz wyższych według ostatnio ukończonej szkoły, według posiadanych umiejętności i uprawnień),

- oferty pracy (liczba z wyszczególnieniem ofert subsydiowanych, wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tym według wymaganych umiejętności i uprawnień),
 - grupy osób bez zawodu (liczba bezrobotnych według poziomu wykształcenia),
 - absolwentów szkół wyższych (liczba według ostatnio ukończonej szkoły oraz kierunku kształcenia),
- dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN,
 - wyniki badania ofert pracy w Internecie oraz
 - wyniki badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinno umożliwić w szczególności realizację zakładanych celów:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy;
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo - kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym;
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy;
- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym;
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

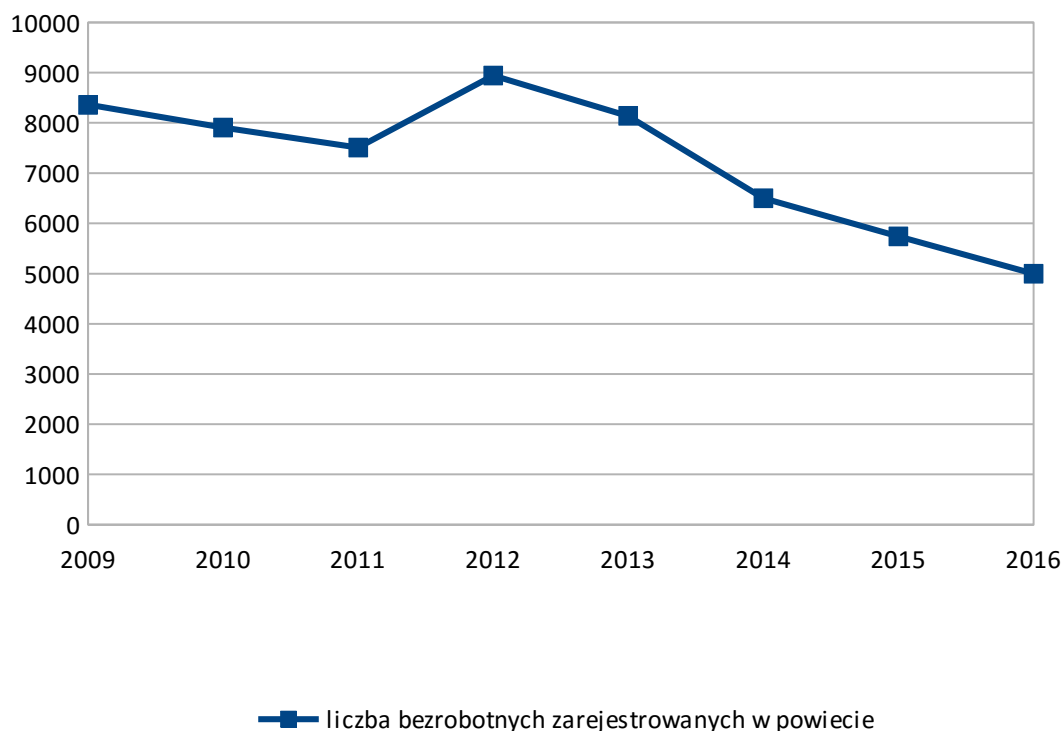
Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinien być zatem kluczowym narzędziem wykorzystywanym przy planowaniu działań prowadzących do osiągnięcia równowagi na lokalnym rynku pracy.

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

Ogólna analiza sytuacji na rynku pracy.

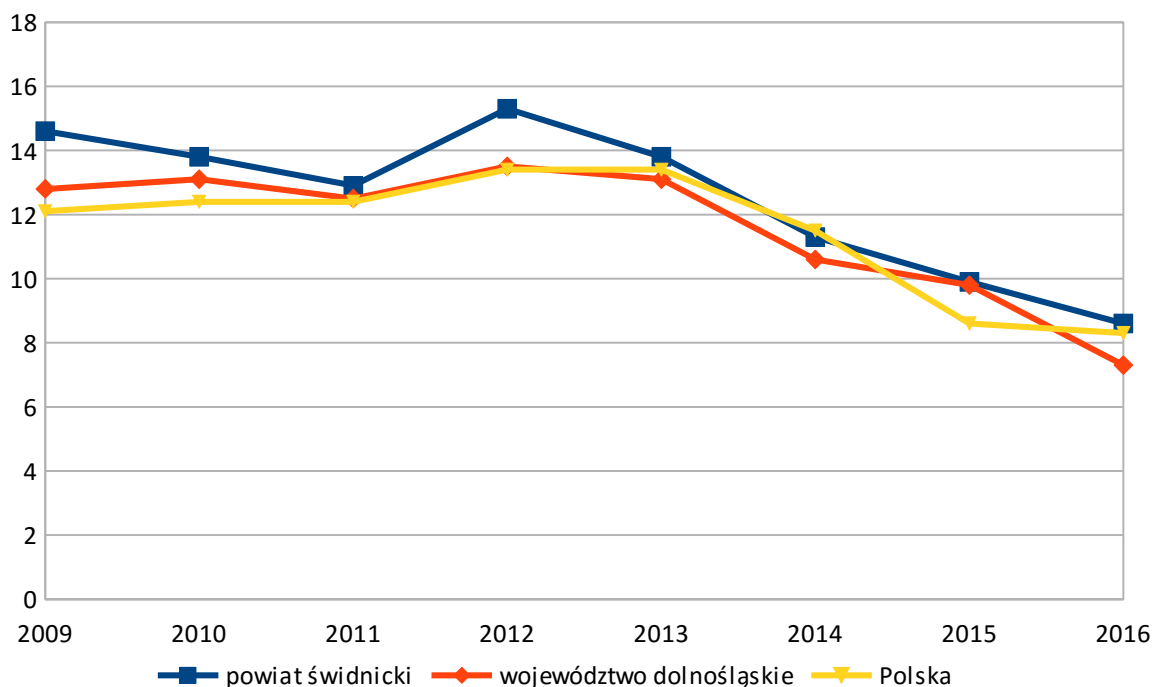
Powiat Świdnicki znajduje się w południowo- zachodniej części Polski, w południowej części województwa dolnośląskiego. W jego skład wchodzi 8 gmin: miasto Świdnica, gmina miejska Świebodzice, trzy gminy wiejsko- miejskie: Jaworzyna Śląska, Strzegom i Żarów oraz trzy gminy wiejskie: Dobromierz, Marcinowice i Świdnica. Powiat oddalony jest administracyjnie o 30 kilometrów od dużego ośrodka miejskiego jakim jest Wrocław i o ok. 10 km od Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST- PARK. Atutem powiatu jest również usytuowanie na jego terenie (Gmina Żarów, Świdnica, Strzegom) podstrefy WSSE.

Rysunek 1. Bezrobocie w powiecie świdnickim

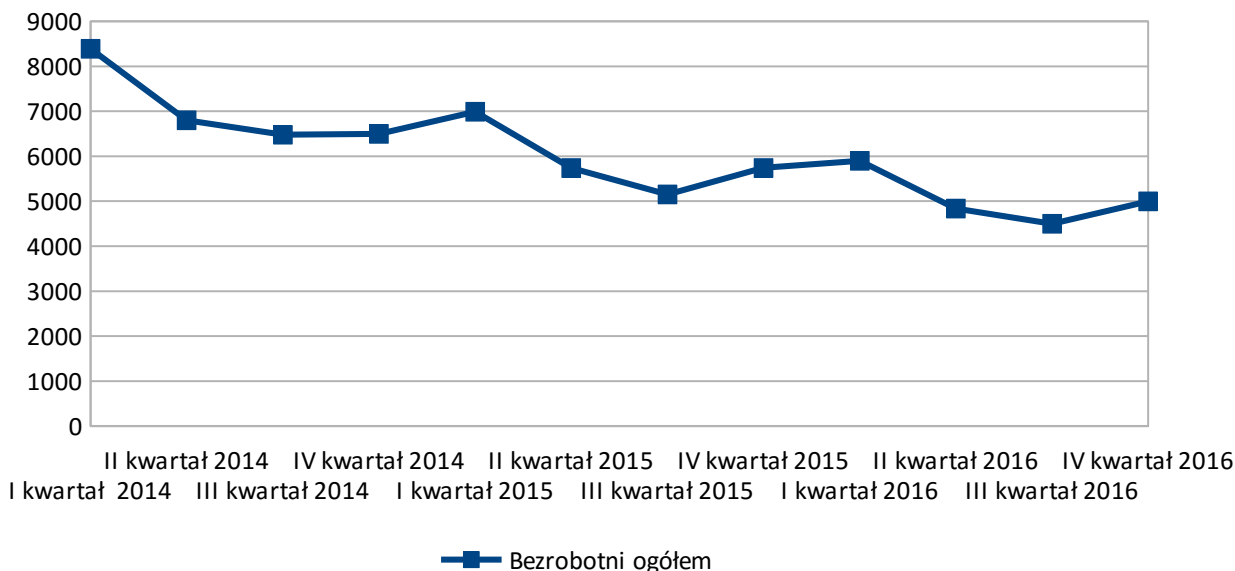
Na koniec 2016 roku w powiecie świdnickim zarejestrowanych było 4998 osób bezrobotnych, z czego 2578, tj. 51,6% stanowiły kobiety. W analogicznym okresie 2015 roku zarejestrowanych było 5740 osób bezrobotnych, z tego 2837, tj. 49,43% to kobiety. Na terenie powiatu od końca 2009 do końca 2011 roku zauważalny był spadek liczby bezrobotnych. W następnym 2012 roku nastąpił zdecydowany jej wzrost, po czym obserwujemy stopniowy jej spadek w latach 2012- 2016.

Rysunek 2. Stopa bezrobocia w powiecie świdnickim na tle województwa i kraju

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie świdnickim wyniosła w IV kwartale 2016 roku 8,6% , podczas gdy poziom bezrobocia w tym samym czasie w województwie wynosił 7,3%, a w kraju 8,3%. W analogicznym okresie 2015 roku wynosiła ona w powiecie 9,9%, w województwie 9,8%, a w kraju 8,6%. W powiecie świdnickim w latach 2009- 2011 stopa bezrobocia spadała. Po tym okresie nastąpił jej wzrost. Na przestrzeni lat 2012-2015 stopa sukcesywnie spadała i taką też tendencję widzimy na koniec 2016 roku.

Rysunek 3. Liczba bezrobotnych ogółem

Poddając analizie porównawczej liczbę osób zarejestrowanych należy stwierdzić, że zmniejszyła się ogólna liczba osób bezrobotnych z 6499 w końcu 2014r. do 5740 w końcu 2015r., tj. o 759 osób oraz do 4998 w końcu 2016r., tj. o 1501w stosunku do 2014r. i o 742 osoby w stosunku do 2015r roku . W przeciągu lat 2014- 2015 liczba osób bezrobotnych spadała pomiędzy I, a IV kwartałem 2014 roku. Następnie, w I kwartale 2015 roku nastąpił wzrost liczby bezrobotnych, po czym pomiędzy II a III kwartałem 2015 roku mamy do czynienia z ponownym jej spadkiem. W IV kwartale 2015 roku liczba osób bezrobotnych ponownie wzrasta, ale i tak jest mniejsza niż w analogicznym okresie 2014 roku. Podobną sytuację mamy w 2016 roku kiedy to w I kwartale mamy do czynienia ze wzrostem liczby osób bezrobotnych, po czym pomiędzy II a III kwartałem 2016 roku mamy do czynienia z ponownym jej spadkiem. W IV kwartale 2016 roku liczba osób bezrobotnych ponownie wzrasta, ale i tak jest mniejsza niż w analogicznym okresie 2014 i 2015 roku.

Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów.

Wielkie grupy zawodów obejmują 10 obszarów zawodowych. W grupach tych na koniec 2016 roku zarejestrowanych było **4645** (w 2015r. - 5052) osób, napływ wynosił **9601** (w 2015r. - 8140), a odpływ **10191** (w 2015r. - 8714) osób. Warto zaznaczyć, że nie są w nich ujęte osoby bezrobotne z tzw. grupy bez zawodu, których było **351** na koniec 2016 roku (w 2015r. - 551).

Zestawienie powyższych danych w rozbiciu na poszczególne grupy zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela1. Bezrobotni według wielkich grup zawodów- stan na koniec 2016r. malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			
		napływ	odpływ	stan na koniec	
				2015r.	2016r.
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2442	2596	1495	1292
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	1872	1912	977	1027
9	Pracownicy wykonujący prace proste	1194	1244	604	656
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	964	1002	480	449
3	Technicy i inny średni personel	1191	1312	560	445
2	Specjaliści	1094	1202	483	377
4	Pracownicy biurowi	581	632	298	265
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	124	148	105	75

1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	121	123	56	55
0	Siły zbrojne	18	20	7	4
Razem		9601	10191	5065	4645

Jak wynika z powyższego zestawienia, na terenie powiatu świdnickiego, we wszystkich 10 wielkich grupach na koniec 2016 (podobnie jak w 2015) roku były zarejestrowane osoby bezrobotne oraz obserwujemy w nich występowanie napływu i odpływu osób do oraz z ewidencji.

Największą ilość osób zarejestrowanych obserwujemy w grupie 7, tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy- **1292** osoby (w 2015r.- 1495). W grupie tej mamy też do czynienia z największym napływem- **2442** osoby (w 2015r.- 2184) i odpływem **2569** osób (w 2015r. - 2400) do i z ewidencji. Licznie reprezentowana wśród osób bezrobotnych była także grupa 5 - pracownicy usług i sprzedawcy - **1027** osób, napływ **1872**, odpływ **1912** (w 2015r. - 977 osób, napływ 1532, odpływ 1632).

Najmniej osób bezrobotnych natomiast obserwujemy w grupach: 0- siły zbrojne **4** osoby, napływ **18**, odpływ **20** (w 2015r. - 7 osób, napływ 2, odpływ 3) , 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy **55** osób, napływ **121**, odpływ **123** (w 2015r. - 56 osób, napływ 96, odpływ 83) i 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy **75** osób, napływ **124**, odpływ **148** (w 2015r. - 105 osób, napływ 122, odpływ 125) .

Ponadto warty podkreślenia wydaje się fakt, że we wszystkich wielkich grupach zawodowych mamy do czynienia z większym odpływem z niż napływem osób do ewidencji.

Warto także zwrócić uwagę na procentowy odsetek absolwentów wśród osób bezrobotnych. W wielkich grupach zawodów w powiecie świdnickim udział bezrobotnych absolwentów do ogółu bezrobotnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela2. Bezrobotni absolwenci według wielkich grup zawodów- udział w % w 2016r. malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	stan na koniec (ogółem)	Bezrobotni absolwenci		
			stan na koniec	udział w % do ogółem bezrobotnych	
				2015r.	2016r.
2	Specjaliści	377	36	8,07	9,55
3	Technicy i inny średni personel	445	17	5,18	3,82
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	75	2	0	2,67
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	1027	23	2,35	2,24
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	55	1	0	1,82
4	Pracownicy biurowi	265	2	1,01	0,75

7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1292	9	0,94	0,70
9	Pracownicy wykonujący prace proste	656	3	0,66	0,46
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	449	2	0,21	0,45
0	Siły zbrojne	4	0	0	0
Razem		4645	95	2,23	2,05

Największą ilość bezrobotnych absolwentów zarówno liczbową jak i procentową obserwujemy w grupie 2- specjaliści - **36** absolwentów, tj. 9,55% (w 2015r. - 39 i 8,07%). Kolejne grupy absolwentów z dużym udziałem liczbowym i procentowym wśród osób bezrobotnych to: 3 - technicy i inny średni personel - **17** absolwentów, tj. 3,82% (w 2015r. - 29 i 5,18%), 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy – **2** absolwentów, tj. 2,67% (w 2015r. brak absolwentów) i 5 - pracownicy usług i sprzedawcy – **23** absolwentów, tj. 2,24% (w 2015r. - 23 i 2,35%). Ciekawą sytuację obserwujemy w przypadku grupy 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, w której zarejestrowany był 1 absolwent i stanowi 1,82% ogółu bezrobotnych w tej grupie i dlatego znalazła się ona na 5 miejscu ogólnego rankingu. Najmniejszy procentowy udział absolwentów mamy w grupach: 4 - pracownicy biurowi - **2** absolwentów, tj. 0,75% (w 2015r. - 3 i 1,01%), 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – **9** absolwentów, tj. 0,70% (w 2015r. - 14 i 0,94%), 9 - pracownicy wykonujący prace proste – **3** absolwentów, tj. 0,46% (w 2015r. - 4 i 0,66%) oraz 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – **2** absolwentów, tj. 0,45% (w 2015r. - 1 i 0,21%). W jednej wielkiej grupie zawodów, tj. 0 - siły zbrojne na terenie naszego powiatu nie było zarejestrowanych absolwentów.

Łącznie na koniec 2016r. zarejestrowanych było **95** absolwentów spośród **4645** osób bezrobotnych zaliczanych do jednej z 10 wielkich grup zawodowych, tj. **2,05%** (w 2015r. - 113 spośród 5065, tj. 2,23%).

Jednym z czynników określających sytuację na lokalnym rynku pracy jest wskaźnik długotrwałego bezrobocia. Jego wartość informuje o tym, jaki odsetek osób bezrobotnych w danej grupie zawodów stanowią długotrwanie bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwanie bezrobotnych w danej grupie zawodów. Przyjmuje on wartości od 0% (bezrobotni długotrwanie nie występują) do 100% (każdy bezrobotny w grupie jest długotrwanie bezrobotnym).

W wielkich grupach zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia w powiecie świdnickim przedstawia poniższa tabela.

Tabela3. Osoby długotrwale bezrobotne według wielkich grup zawodów- stan na koniec 2016r. malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	stan na koniec (ogółem)	Bezrobotni długotrwale		
			stan na koniec	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	
				2015r.	2016r.
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	75	40	46,67	53,33
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1292	642	49,97	49,69
9	Pracownicy wykonujący prace proste	656	325	49,83	49,54
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	1027	481	47,59	46,84
4	Pracownicy biurowi	265	120	45,30	45,28
3	Technicy i inny średni personel	445	191	42,5	42,92
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	449	185	45,62	41,20
2	Specjaliści	377	135	34,16	35,81
0	Siły zbrojne	4	1	57,14	25,00
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	55	13	25	23,64
Razem		4645	2133	46,14	45,92

Na terenie powiatu świdnickiego wszystkie wielkie grupy zawodowe posiadają znaczny odsetek osób długotrwale bezrobotnych. W jednym przypadku jest to ponad 50%, w sześciu ponad 40% , w jednej ponad 30% i w dwóch ponad 20% takich osób w ogólnej liczbie osób bezrobotnych.

Największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych obserwujemy w grupie 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy - **40** osób z 75, tj. **53,33%** (w 2015r. - 46,67%, tj. 49 ze 105). Wysoki procent obserwujemy również w grupach: 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - **642** osoby z 1292, tj. **49,69%** (w 2015r. - 49,97%, tj. 747 osób z 1495), 9 - pracownicy wykonujący prace proste – **325** osób z 656, tj. **49,54%** (w 2015r. - 49,83%, tj. 301 osób z 604), 5 - pracownicy usług i sprzedawcy – **481** osób 1027, tj. **46,84%** (w 2015r. - 47,59%, tj. 465 z 977) oraz 4 - pracownicy biurowi- **120** osób z 265, tj. **45,28%** (w 2015r. - 45,30%, tj. 135 z 298). Najmniejszy odsetek osób długotrwale bezrobotnych występował natomiast w grupie 1 - przedstawiciele władz, wyżsi urzędnicy i kierownicy i wynosił **23,64%**, co daje nam **13** osób z 55 (w 2015r. - 25%, tj. 14 z 56).

Łącznie na koniec 2016r. w 10 wielkich grupach zawodowych było **45,92%** osób długotrwale bezrobotnych (w 2015r. - 46,14%).

Ważnym elementem opisującym tendencje na rynku pracy w poszczególnych grupach zawodów jest wskaźnik płynności bezrobotnych. Wskazuje on nam kierunek i natężenie ruchu osób bezrobotnych w analizowanej grupie zawodów i tak dla:

- $WPB_t^k < 1$ - napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby osób bezrobotnych w grupie zawodów
- $WPB_t^k = 1$ – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów nie ulega zmianie
- $WPB_t^k > 1$ – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek liczby osób bezrobotnych w grupie zawodów.

W wielkich grupach zawodów wskaźnik płynności bezrobotnych w powiecie świdnickim przedstawia poniższa tabela.

Tabela4. Wskaźnik płynności bezrobotnych w 2016r.- malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	napływ	odpływ	wskaźnik płynności bezrobotnych	
				2015r.	2016r.
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	124	148	1,02	1,19
0	Siły zbrojne	18	20	1,50	1,11
3	Technicy i inny średni personel	1191	1312	1,10	1,10
2	Specjaliści	1094	1202	1,02	1,10
4	Pracownicy biurowi	581	632	1,03	1,09
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2442	2569	1,10	1,06
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	964	1002	1,12	1,04
9	Pracownicy wykonujący prace proste	1194	1244	1,04	1,04
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	1872	1912	1,07	1,02
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	121	123	0,86	1,02
Razem		9601	10191	X	X

Jak widzimy w powyższym zestawieniu wskaźnik płynności bezrobotnych we wszystkich spośród 10 wielkich grup zawodowych jest na poziomie większym niż 1. Oznacza to, że w grupach tych liczba osób bezrobotnych maleje. Największy wskaźnik płynności bezrobotnych obserwujemy w grupach: 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy – 1,19 (w 2015r. - 1,02), 0 - siły zbrojne – 1,11 (w 2015r. - 1,50) oraz po 1,10 3 - technicy i inny średni personel (w 2015r. - 1,10) i 2 - specjaliści (w 2015r. - 1,02).

Kolejnym ważnym elementem kształtującym sytuację na rynku pracy jest napływ i wskaźnik dostępności ofert pracy. Miernik ten informuje nas o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Można go interpretować jako przeciętną liczbę osób bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Dlatego im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w danej grupie zawodów i tak dla:

- $B/O^k_t = 0$ – brak jest bezrobotnych w grupie zawodów, dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów jest maksymalnie deficytowa
- $B/O^k_t < 1$ – przeciętnie każdy bezrobotny z danej grupy ma szansę na znalezienie pracy, a liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie
- $B/O^k_t > 1$ – dostępność ofert pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba osób bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy
- Brak wartości - oferty pracy w grupie zawodów nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a grupa zawodów jest maksymalnie nadwyżkowa.

W wielkich grupach zawodów wskaźnik dostępności ofert pracy w powiecie świdnickim przedstawia poniższa tabela.

Tabela5. Napływ i wskaźnik dostępności ofert pracy w 2016r.- malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Napływ ofert pracy w okresie		Odsetek ofert subsydio. (%)	Średniomies. liczba ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	
		CBOP (PUP+OHP+ EURES)	Internet			2015r.	2016r.
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	40	0	22,50	3,33	26,66	24,63
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	53	52	5,66	9,75	5,45	5,86
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	1734	214	39,04	188,33	6,08	4,98
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2823	196	6,91	297,58	7,77	4,50
2	Specjaliści	482	451	31,95	105,75	8,89	3,65
3	Technicy i inny średni personel	1224	134	11,52	171,17	6,67	2,92
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1931	65	2,85	192,33	3,93	2,37
9	Pracownicy wykonujący prace proste	1968	554	11,38	258,17	3,28	2,21
4	Pracownicy biurowi	1106	77	39,60	134,58	3,64	1,97
0	Siły zbrojne	0	0	x	0,00	x	x
Razem		11361	1743	16,69	x	x	x

Na terenie powiatu świdnickiego wskaźnik dostępności ofert pracy jest większy od 1 w 9 spośród 10 wielkich grup zawodowych. Oznacza to, że liczba osób bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy, a co za tym idzie dostępność ofert pracy jest relatywnie niska. Najwyższy wskaźnik obserwujemy w grupie 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy – **24,63** (w 2015r. - 26,66) i oznacza on, że w zawodach w tej grupie występuje niewielka ilość ofert pracy, a osoby mogą mieć znaczne trudności w znalezieniu pracy. Kolejnymi grupami w rankingu są: 1 - przedstawiciele władz

publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – **5,86** (w 2015r. - 5,45), 5 - pracownicy usług i sprzedawcy – **4,98** (w 2015r. - 6,08) oraz 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – **4,50** (w 2015r. - 7,77). Najniższe wskaźniki obserwujemy w grupach: 4 - pracownicy biurowi – **1,97** (w 2015r. - 3,64), 9 - pracownicy wykonujący prace proste – **2,21** (w 2015r. - 3,28) oraz 8 - operatorzy maszyn i urządzeń – **2,37** (w 2015r. - 3,93). W przypadku grupy 0 - siły zbrojne wskaźnik dostępności ofert pracy nie posiada wartości. Oznacza to, że oferty pracy dla tej grupy zawodów nie są dostępne, a co za tym idzie grupa jest maksymalnie nadwyżkowa.

Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według 4- cyfrowych kodów zawodów.

Na koniec 2016r. najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było w grupie sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - **491** osób (w 2015r. - 467) i gospodarze budynków - **236** osób (w 2015r. - 193). W 4 spośród 20 elementarnych grup zawodowych przedstawionych w zestawieniu, liczba osób bezrobotnych wynosiła powyżej 100. Są to grupy: ślusarze i pokrewni - **184** osoby (w 2015r. - 227), robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani **183** osoby (w 2015r. - 151), murarze i pokrewni **140** osób (w 2015r. - 154) oraz robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym **109** osób (w 2015r. - 98). W 2 grupach zarejestrowanych było powyżej 90 osób i są to: kucharze **97** osób (w 2015r. - 101) i robotnicy obróbki kamienia **94** osoby (w 2015r. - 80). Kolejne 5 grup to te, w których zarejestrowanych było powyżej 80 osób, a należą do nich: pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne **87** osób (w 2015r. - 95), ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni **86** osób (w 2015r. - 127), pracownicy obsługi biurowej **85** osób (w 2015r. - 104), magazynierzy i pokrewni **83** osoby (w 2015r. - 84) oraz krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni **80** osób (w 2015r. - 77). Kolejna grupa to ręczni pakowacze i znakowacze **72** osoby. W 3 spośród 20 elementarnych grup zawodowych branych pod uwagę do zestawienia liczba osób bezrobotnych przekraczała 60. I są to: stolarze meblowi i pokrewni **66** osób (w 2015r. - 77), średni personel ds statystyki i dziedzin pokrewnych **65** osób (w 2015r. - 89) oraz pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani **63** osoby (w 2015r. - 72). Ostatnie brane pod uwagę do rankingu grupy to: szwaczki, hafciarki i pokrewni **58** osób (w 2015r. - 72), mechanicy pojazdów samochodowych **57** osób (w 2015r. - 83) i technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani **54** osoby.

Zestawienie powyższych danych w rozbiciu na poszczególne grupy zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela6. Bezrobotni według elementarnych grup zawodów- stan na koniec 2016r. malejąco.

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	
			Stan na koniec	
			2015r.	2016r.
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	467	491
2.	5153	Gospodarze budynków	193	236
3.	7222	Ślusarze i pokrewni	227	184
4.	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	151	183
5.	7112	Murarze i pokrewni	154	140
6.	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	98	109
7.	5120	Kucharze	101	97
8.	7113	Robotnicy obróbki kamienia	80	94
9.	9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	95	87
10.	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	127	86
11.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	104	85
12.	4321	Magazynierzy i pokrewni	84	83
13.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	77	80
14.	9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	-	72
15.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	77	66
16.	3314	Średni personel ds statystyki i dziedzin pokrewnych	89	65
17.	9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	72	63
18.	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	72	58
19.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	83	57
20.	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	-	54

Ważnym elementem opisującym sytuację na lokalnym rynku pracy jest ilość osób długotrwale bezrobotnych pozostających w ewidencji. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia dla elementarnych grup zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela7. Osoby długotrwale bezrobotne według elementarnych grup zawodów- stan na koniec 2016r. malejąco.

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	bezrobotni długotrwale	
			stan na koniec okresu	wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1.	7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	10	100,00
2.	9613	Zamiatacze i pokrewni	9	100,00
3.	4412	Listonosze i pokrewni	5	100,00
4.	8181	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	5	100,00
5.	7311	Mechanicy precyzyjni	4	100,00
6.	5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	3	100,00
7.	3211	Operatorzy aparatury medycznej	2	100,00
8.	3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	2	100,00
9.	6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	2	100,00
10.	7124	Monter izolacji	2	100,00
11.	7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	2	100,00
12.	9611	Ładowacze nieczystości	2	100,00
13.	9612	Sortowacze odpadów	2	100,00
14.	2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	1	100,00
15.	2146	Inżynierowie górnictwa i metalurgii	1	100,00
16.	2152	Inżynierowie elektronicy	1	100,00
17.	2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	1	100,00
18.	2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	1	100,00
19.	2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	1	100,00
20.	3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	1	100,00
21.	3253	Optycy okularowi	1	100,00
22.	3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	1	100,00
23.	4312	Pracownicy do spraw statystyki finansów i ubezpieczeń	1	100,00
24.	5111	Stewardzi	1	100,00
25.	5246	Wydawcy posiłków	1	100,00
26.	6122	Hodowcy drobiu	1	100,00
27.	6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	1	100,00
28.	7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1	100,00
29.	7313	Jubilerzy i pokrewni	1	100,00

30.	8311	Maszyniści kolejowi i metra	1	100,00
31.	92313	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	1	100,00
32.	9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	1	100,00

Jak widać w powyższym zestawieniu zostało ujęte 32 elementarne grupy zawodowe, w których wskaźnik długotrwałego bezrobocia wynosi 100%, co oznacza, że każdy bezrobotny w grupie jest długotrwałe bezrobotnym.

W 2016r. w porównaniu do 2015r. doszło w/w statystyce do powtórzenia się 5 zawodów, a są to: pracownicy domowej opieki osobistej (w 2015r. - 4 osoby), operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku (w 2015r. - 2 osoby), monter izolacji (w 2015r. - 3 osoby), matematycy, aktuariusze i statystycy (w 2015r. - 1 osoba) oraz stewardzi (w 2015r. - 1 osoba).

Kolejnym elementem mającym wpływ na ogólną sytuację na lokalnym rynku pracy jest wskaźnik płynności bezrobotnych. W elementarnych grupach zawodów te z największym oraz najmniejszym wskaźnikami płynności bezrobotnych w powiecie świdnickim przedstawiają poniższe tabele.

Tabela8. Wskaźnik płynności bezrobotnych w 2016r.- największy.

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	wskaźnik płynności bezrobotnych
1.	2152	Inżynierowie elektronicy	4,00
2.	2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	3,00
3.	3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	3,00
4.	4313	Pracownicy obsługi płaconej	3,00
5.	5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	3,00
6.	7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	3,00
7.	9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	3,00
8.	9613	Zamiatacze i pokrewni	2,33
9.	2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	2,00
10.	2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	2,00
11.	3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	2,00
12.	3341	Kierownicy biura	2,00
13.	3359	Urzędnicy państwowi ds nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
14.	3513	Operatorzy sieci i systemów gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
15.	3514	Technicy sieci internetowych	2,00

16.	4412	Listonosze i pokrewni	2,00
17.	5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	2,00
18.	6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	2,00
19.	7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	2,00
20.	7543	Tapicerze i pokrewni	2,00
21.	8350	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	2,00
22.	9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	2,00
23.	9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	2,00

Jak widzimy w powyższym zestawieniu wskaźnik płynności bezrobotnych jest na poziomie zdecydowanie większym niż 1. Oznacza to, że odpływ przewyższa napływ, a co za tym idzie w grupach tych liczba osób bezrobotnych maleje. Największy wskaźnik płynności bezrobotnych wynoszący 4,00 obserwujemy w grupie inżynierowie elektronicy. Nieco mniejszy, bo 3,00 w grupie zawodów: nauczyciele kształcenia zawodowego, technicy technologii chemicznej i pokrewni, pracownicy obsługi płacowej, agenci sprzedaży bezpośredniej, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani oraz pracownicy wykonujący dorywcze prace proste. Wskaźnik na poziomie 2,33 wystąpił w grupie zmiatacze i pokrewni, a w pozostałych 15 grupach wskaźnik ten wynosi 2,00.

Tabela9. Wskaźnik płynności bezrobotnych w 2016r.- najmniejszy.

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	wskaźnik płynności bezrobotnych
1.	2310	Nauczyciele akademicy	0,00
2.	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	0,00
3.	3133	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym	0,00
4.	3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	0,00
5.	3356	Funkcjonariusze służby więziennej	0,00
6.	4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstów	0,00
7.	4213	Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	0,00
8.	4227	Ankieterzy	0,00
9.	5241	Modelki i modele	0,00
10.	5411	Strażacy	0,00
11.	7413	Monterzy linii elektrycznych	0,00
12.	7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	0,00
13.	7544	Robotnicy zwalczania szkodników chwastów	0,00
14.	9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	0,00
15.	9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	0,00

W powyższym zestawieniu wskaźnik płynności bezrobotnych jest na poziomie zdecydowanie mniejszym niż 1. Oznacza to, że napływ przewyższa odpływ, czyli w grupach tych liczba osób bezrobotnych wzrasta.

Analiza grup zawodów, w których doszło do wahań sezonowych, odnośnie natężenia zmian deficytu i nadwyżki.

Prowadzenie kolejny rok monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych według takiego samego schematu pozwala na zaobserwowanie zmian jakie zachodzą w tym zakresie w poszczególnych zawodach na przestrzeni czasu. W elementarnych grupach zawodów zmiany takie przedstawia poniższa tabela.

Tabela.10 Wahania sezonowe odnośnie natężenia zmian deficytu i nadwyżki w 2016 roku.

kod	Elementarne grypy zawodów	Deficyt/ równowaga/ nadwyżka	
		2015r.	2016r.
2151	Inżynierowie elektrycy	równowaga	nadwyżka
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	równowaga	max nadwyżka
3421	Sportowcy i dżokeje	max deficyt	max deficyt
5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	max deficyt	max deficyt
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	równowaga	deficyt
7122	Parkieciarze, posadzkarze i glazurnicy	nadwyżka	deficyt
7542	Strzałowi i pokrewni	max deficyt	max deficyt

Jak widzimy w siedmiu spośród elementarnych grup zawodów doszło do wystąpienia deficytu, nadwyżki lub równowagi zarówno w 2015 jak i 2016 roku. I tak w trzech z nich utrzymała się taka sama wartość, tj. max deficyt w stosunku do roku poprzedniego i są to: sportowcy i dżokeje, przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek oraz strzałowi i pokrewni. W pozostałych czterech mamy do czynienia ze zmianą natężenia deficytu, nadwyżki i równowagi i to w czterech odmiennych konfiguracjach. I tak elementarna grupa zawodów: inżynierowie elektrycy przeszła z równowagi w nadwyżkę, operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni z równowagi w max nadwyżkę, pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani z równowagi w deficyt oraz parkieciarze, posadzkarze i glazurnicy z nadwyżki w deficyt. Zmiany te obrazują nam jak dynamicznym organizmem może być lokalny rynek pracy i jak duże zmiany mogą w nim zachodzić na przestrzeni zaledwie roku.

Porównanie struktury ofert pracy zgłaszanych do PUP, a zamieszczanych na publicznych portalach rekrutacyjnych.

Ciekawym elementem opisującym sytuację na lokalnym rynku pracy jest wskazanie jakie oferty pracy są, a jakie nie są zgłaszane do urzędów pracy. Służy temu wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy i tak dla:

- $WNO^k_t < 1$ - grupa zawodów, w której oferty pracy są niedoreprezentowane w PUP (oznacza to, że pracodawcy znacznie częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych)
- $WNO^k_t > 1$ - grupa zawodów, w której oferty pracy są nadreprezentowane w PUP (pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem PUP niż w Internecie)
- Miernik przyjmuje wartości z przedziału $<0, +\infty$)

W wielkich grupach zawodów wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w powiecie świdnickim przedstawia poniższa tabela.

Tabela11. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2016 roku- malejąco.

K o d	Wielka grupa zawodów	Wskaźnik struktury (%)						Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy	
		Oferty w Internecie			Oferty pracy CBOP (PUP+ OHP+ EURES)			2015r (%)	2016r (%)
		2015r	2016r.	2016r (%)	2015r	2016r	2016r (%)		
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	32	65	3,26	1015	1931	96,74	2,80	4,57
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	59	196	6,49	1585	2824	93,51	2,37	2,22
4	Pracownicy biurowi	16	77	6,51	595	1107	93,49	3,28	2,21
3	Technicy i inny średni personel	63	135	9,87	605	1224	90,16	0,85	1,40
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	74	215	10,99	1428	1734	89,01	1,70	1,24
9	Pracownicy wykonujący prace proste	14	556	21,97	1418	1958	78,03	8,94	0,54
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	35	52	49,52	47	53	50,48	0,12	0,16
2	Specjaliści	323	452	48,34	259	482	51,66	0,07	0,16

6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	-	-	0,00	29	40	100,00	-	-
ogółem		616	1748	-	6981	11353	-	-	-

Jak widzimy w 5 spośród 9 wielkich grupach zawodów wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy jest większy od 1. Oznacza to, że na terenie naszego powiatu w grupach: 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, 4 - pracownicy biurowi, 3- technicy i inny średni personel oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem urzędu pracy niż portali internetowych. Natomiast w grupach: 9 - pracownicy wykonujący prace proste, 1 - przedstawiciele władz, wyżsi urzędnicy i kierownicy oraz 2 - specjaliści wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy jest mniejszy niż 1. To z kolei oznacza, że na naszym terenie w grupach tych pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem portali internetowych niż urzędu pracy. Dla grupy 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy nie został wyliczony wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy. Prawdopodobnie wynika to z tego, że nie zarejestrowano takich ofert w Internecie, a co za tym idzie brak było możliwości porównania i wyliczenia wskaźnika w tej wielkiej grupie zawodów.

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody deficytowe charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Zatem istnieje na nie na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Aby grupa zawodów została zaliczona do zawodów deficytowych muszą w niej zająć jeszcze dwa warunki: odsetek długotrwale bezrobotnych nie może przekroczyć 0, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższyć, bądź być równy, napływowi.

Zawody deficytowe na terenie powiatu świdnickiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela12. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2016 roku.

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	1	0,00	0,00
9123	Zmywacze okien	1	0,00	0,00

7542	Strzałowi i pokrewni		1		0,00		0,00	
3352	Urzednicy do spraw podatków		0		0,00		0,00	
7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych		0		0,00		0,00	
DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomies. liczba bezro.	Średnio mies. liczba ofert pracy	Wskaż. dost. ofert pracy	Wskaż. dług. bezro.	Wskaż. płyn. bezro.	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+ OHP+ EURES) (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0,25	0,33	0,75			75,00	75,00
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	13,00	21,75	0,60	0,00	1,22	34,15	21,14
3514	Technicy sieci internetowych	0,33	1,42	0,24		2,00	40,00	20,00
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	5,67	12,08	0,47	0,00	1,36	17,24	6,90
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,08	2,58	0,03		1,00	0,00	0,00
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,58	10,50	0,06		3,00	0,00	0,00
2514	Programiści aplikacji	0,25	2,08	0,12	0,00	1,00	0,00	0,00
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0,50	3,75	0,13	0,00	1,67	24,44	0,00
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0,42	3,08	0,14		3,00	0,00	0,00
3230	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	0,17	0,42	0,40		1,00	0,00	0,00
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	1,83	3,67	0,50	33,33	1,00	0,00	0,00
9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	0,92	1,67	0,55		2,00	85,00	0,00
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	1,17	1,75	0,67	0,00	1,50	0,00	0,00
2413	Analitycy finansowi	6,42	8,33	0,77	25,00	1,44		0,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0,42	0,50	0,83		1,00	0,00	0,00

* w przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych jest równa 0. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się 0, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu i zgodnie z zaleceniami prezentacja tej grupy odbywa się według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Jak wynika z powyższego zestawienia w najlepszej sytuacji na rynku pracy powiatu świdnickiego byłyby osoby z grup zawodów zaliczonych do maksymalnego deficytu, ale osoby bezrobotne w tych grupach nie występowały. Pozostałe wymienione w nim zawody charakteryzują się tym, że średniomiesięczna ilość ofert pracy w tych zawodach przewyższa średniomiesięczną ilość osób bezrobotnych. Wskaźnik płynności bezrobotnych jest większy bądź równy 1, a wskaźnik dostępności ofert pracy zawiera się w przedziale od 0 do 1. Dane te wskazują na to, że w grupach tych następuje spadek liczby bezrobotnych i przeciętnie każda osoba z danej grupy ma szansę na znalezienie pracy.

Kolejną grupą są zawody zrównoważone, które odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Czyli na rynku pracy występuje na nie zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał 0, a odpływ powinien przewyższać, bądź być równy, napływowi.

Zawody zrównoważone na terenie powiatu świdnickiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela13. Ranking elementarnych grup zawodów zrównoważonych w 2016 roku.

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio mies. liczba bezro.	Średnio mies. liczba ofert pracy	Wskaż. dost. ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP +EURES) (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo- transportowych i pokrewni	4,58	5,08	0,90	0,00	0,00
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	143,08	150,08	0,95	2,56	1,07
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno- komunikacyjnych)	13,50	14,17	0,95	50,00	20,37

Analizując powyższe zestawienie obserwujemy, że średniomiesięczna ilość ofert pracy jest zbliżona do średniomiesięcznej ilości osób bezrobotnych, a wskaźnik dostępności ofert pracy nie przekracza wartości 1. Wskazuje nam to na fakt, że osoby z danej grupy nie powinny mieć trudności ze znalezieniem pracy, bo podaż jest zbliżona do popytu.

Ostatnia grupa to zawody nadwyżkowe. Odznaczają się one przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy. Na zawody te na rynku pracy występuje niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych. Ponadto charakteryzują się one znacznym odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych oraz wyższym napływem niż odpływem osób bezrobotnych. Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości

Zawody nadwyżkowe na terenie powiatu świdnickiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela14. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2016 roku.

MAKSYMALNA NADWYŻKA*								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych						
5411	Strażacy	2						
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	2						
7413	Monterzy linii elektrycznych	1						
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	1						
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	1						
2652	Kompozytorzy, artyści, muzycy i śpiewacy	0						
NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio mies. liczba bezro.	Średnio mies. liczba ofert pracy	Wskaż. dost. ofert pracy	Wskaż. dług. bezro.	Wskaż. płyn. bezro.	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (%)
1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	10,33	0,17	62,00	44,44	0,92	0,00	0,00
2522	Administratorzy systemów komputerowych	2,00	0,08	24,00	66,67	0,83	0,00	0,00
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	9,83	0,42	23,60	44,44	0,94	20,00	0,00
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	1,67	0,08	20,00	50,00	0,67	0,00	0,00
7314	Ceramicy i pokrewni	25,17	1,33	18,88	58,33	0,95	31,25	0,00
5141	Fryzjerzy	46,17	2,58	17,87	47,17	0,85	25,81	9,68
5120	Kucharze	103,83	9,33	11,13	45,36	1,00	29,55	4,55

8154	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	2,92	0,33	8,75	66,67	0,67	0,00	0,00
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	56,67	6,75	8,40	51,39	0,94	11,29	6,45
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	5,50	0,67	8,25	80,00	0,91	25,00	25,00
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	41,17	6,75	6,10	51,06	0,98	0,00	0,00
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	14,25	2,92	4,89	53,85	0,87	54,29	48,57
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	31,83	6,58	4,84	51,43	0,89	3,64	1,82
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	2,42	0,58	4,14	50,00	0,75	42,86	42,86
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	2,25	0,75	3,00	50,00	0,89	66,67	55,56
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	2,75	0,92	3,00	50,00	0,50	27,27	18,18
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	3,42	1,17	2,93	50,00	0,93	35,71	28,57
2151	Inżynierowie elektrycy	3,75	1,42	2,65	57,14	0,43		0,00
7316	Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki i szkła i pokrewni	13,58	6,58	2,06	47,06	0,88	2,99	0,00
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	9,75	5,92	1,65	60,00	0,95	47,46	30,51
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	11,83	10,75	1,10	54,55	0,93	4,11	0,00

* w przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa się 0. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu i zgodnie z zaleceniami prezentację tej grupy dokonuje się według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

Jak wynika z powyższego zestawienia w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy powiatu świdnickiego były osoby z grup zawodów zaliczonych do maksymalnej nadwyżki. W grupach tych liczba ofert pracy równa się 0, wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości, a co za tym idzie osoby z tych grup zawodowych praktycznie pozostają bez możliwości podjęcia w nich pracy. W pozostałych wymienionych jako nadwyżkowe grupach zawodów odsetek wolnych miejsc pracy jest zróżnicowany, a wskaźnik długotrwałego bezrobocia zawiera się w przedziale od 44,44% do 80%. Ponadto średniomiesięczna ilość osób bezrobotnych przewyższa i to znacznie średniomiesięczną ilość ofert pracy. Wskaźnik płynności bezrobotnych jest poniżej 1, a wskaźnik dostępności ofert pracy zawiera się w przedziale od 1,10 do 62,00. Informuje nas to o tym,

że w grupach tych następuje wzrost liczby bezrobotnych, a dostępność ofert pracy jest na tyle niska, że osoby z danej grupy mają małe szanse na znalezienie pracy.

3. Analiza umiejętności i uprawnień

Umiejętność jest to zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu. Natomiast uprawnienia to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często także po udowodnieniu przebycia wymaganej praktyki; przykładem uprawnienia jest prawo jazdy kat. C.

Rozkład umiejętności i uprawnień w wielkich grupach zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela15. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2016 roku.

Kod	Wielka grupa zawodów	Strona podaźowa rynku pracy		Strona popytowa rynku pracy	
		Uprawnienia posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek* ofert pracy (%)
					2016r.
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy			zarządzanie ludźmi/ przywództwo	32,69
				wywieranie wpływu	11,54
				obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,92
				znajomość języków obcych	1,92
2	Specjaliści			planowanie i organizacja pracy własnej	16,81
				komunikacja ustna/ komunikatywność	16,15
				obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	11,95
				znajomość języków obcych	7,52
				wywieranie wpływu	5,53
3	Technicy i inny średni personel			komunikacja ustna/ komunikatywność	16,30
				planowanie i organizacja pracy własnej	13,33
				obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	11,85
				przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	11,11
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	11,11

4	Pracownicy biurowi			planowanie i organizacja pracy własnej	28,57
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	19,48
				zarządzanie ludźmi/ przywództwo	19,48
				znajomość języków obcych	5,19
				obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	2,91
5	Pracownicy usług i sprzedawcy			wywieranie wpływu	9,77
				komunikacja ustna/ komunikatywność	7,90
				planowanie i organizacja pracy własnej	4,17
				współpraca w zespole	2,74
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,54
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy			obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,03
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy			obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	9,69
				obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,65
				wykonywanie obliczeń	7,65
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,10
				współpraca w zespole	1,65
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń			znajomość języków obcych	3,08
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,22
				obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,39
9	Pracownicy wykonujący prace proste			planowanie i organizacja pracy własnej	0,20
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	18,87
				planowanie i organizacja pracy własnej	0,65
				komunikacja ustna/ komunikatywność	0,16
		współpraca w zespole	0,16		

* liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagana do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodu (PUP+ Internet)

Jak wynika z powyższego zestawienia w 9 spośród 10 wielkich grup zawodowych, pracodawcy zgłaszając oferty pracy zwracali również uwagę na to jakie potencjalny kandydat na pracownika powinien posiadać umiejętności bądź uprawnienia. W powyższym zestawieniu

znalazło się jednaście różnych umiejętności, przy czym dwie z nich: przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność oraz wykonywanie obliczeń pojawiły się tylko przy jednej grupie zawodów. Kolejne dziewięć, to:

- sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna - 7 grup: 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, 3 - technicy i inny średni personel, 4 - pracownicy biurowi, 5 - pracownicy usług i sprzedawcy, 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, 8- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz 9 - pracownicy wykonujący prace proste . Największy procent ofert pracy zawierający taki wymóg wystąpił w grupie 4 i wyniósł on 19,48%
- planowanie i organizacja pracy własnej - 6 grup: 2 - specjaliści, 3 - technicy i inny średni personel, 4 - pracownicy biurowi, 5 - pracownicy usług i sprzedawcy, 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz 9 - pracownicy wykonujący prace proste. Największy procent ofert pracy z takim wskazaniem wynosił 28,57% i dotyczył grupy 4
- obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych - 6 grupy: 2 - specjaliści, 3 - technicy i inny średni personel, 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy, 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz 9 - pracownicy wykonujący prace proste. Wśród nich grupa 2 była tą, w której wystąpił największy procent ofert pracy z tym wskazaniem i wynosił on 11,95%
- komunikacja ustna/ komunikatywność - 4 grupy: 2 - specjaliści, 3 - technicy i inny średni personel, 5 - pracownicy usług i sprzedawcy, 9 - pracownicy wykonujący prace proste. Przy czym największy procent ofert pracy z tym wymaganiem pojawiła się w zawodach z grupy 3 i wynosił 16,30%
- znajomość języków obcych - 4 grupy: 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, 2 - specjaliści, 4 - pracownicy biurowi oraz 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, a największy procent ofert pracy z tym wymaganiem pojawił się w grupie 2 i wynosił 7,52%
- obsługa komputera i wykorzystanie Internetu - 4 grupy: 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, 4 - pracownicy biurowi, 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń i większy odsetek ofert pracy z tym wymaganiem pojawił się w grupie 1 i wynosił 7,69%
- współpraca w zespole - 3 grupy: 5 - pracownicy usług i sprzedawcy, 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz 9 - pracownicy wykonujący prace proste, przy czym większy procent ofert pracy z tym wskazaniem wystąpił w grupie 5 i wynosił 2,74%
- wywieranie wpływu - 3 grupy: 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, 2 - specjaliści oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy. Największy procent

ofert pracy zawierający taki wymóg wystąpił w grupie 1 i wyniósł on 11,54%

- zarządzanie ludźmi/ przywództwo - 2 grupy: 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy oraz 4 - pracownicy biurowi, przy czym większy procent ofert pracy z tą umiejętnością dotyczył grupy 1 i wynosił 32,69%

Najwięcej, bo po pięć wymagań, co do potencjalnych kandydatów na pracowników związanych było z grupami: 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, 2 - specjaliści, 3 - technicy i inny średni personel, 4 - pracownicy biurowi, 5 - pracownicy usług i sprzedawcy oraz 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Najmniej, bo jedna wystąpiła w grupie 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy. Największy odsetek ofert pracy 32,69% dotyczył zarządzania ludźmi/ przywództwa z grupy 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, a najmniejszy 0,16% komunikacji ustnej/ komunikatywności oraz współpracy w zespole z grupy 9 - pracownicy wykonujący prace proste.

Kolejną grupą, która zostanie poddana analizie dla uzyskania pełniejszego obrazu sytuacji na rynku pracy naszego powiatu będzie grupa osób bezrobotnych bez zawodu. Skoro zawód definiowany jest jako przynoszący dochód zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki, to osoba bez zawodu to taka, która nie ma świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego w danym zawodzie oraz udokumentowanej określonej czasowo ciągłości pracy w jednym zawodzie.

Grupę osób bez zawodu w powiecie świdnickim według posiadanego wykształcenia przedstawia poniższa tabela.

Tabela16. Bezrobotni bez zawodu w 2016 roku malejąco.

Wykształcenie	Bezrobotni bez zawodu		Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*	
	2015r.	2016r.	2015r.	2016r.
gimnazjalne i poniżej	363	247	20,92	15,60
średnie ogólnokształcące	99	54	22,45	15,04
policealne i średnie zawodowe	56	33	4,73	3,24

zasadnicze zawodowe	30	16	1,82	1,04
wyższe	3	1	0,50	0,20

* wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii

Na koniec 2016 roku na terenie naszego powiatu najwięcej, bo **247**, tj. **15,60%** (w 2015r. - 363 i 20,92%) osób bez zawodu spośród **1583** (w 2015r. - 1735) osób bezrobotnych było w grupie z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Porównywalnie duży odsetek czyli **15,04%**, tj. **54** spośród **359** (w 2015r. - 22,45% i 99 spośród 441) osób występowało wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Na pozostałych poziomach wykształcenia odsetek osób bez zawodu zawierał się w przedziale od 0,20% do 3,24% (w 2015r. od 0,50% do 4,73%). Warto zwrócić uwagę na fakt, że osoby bez zawodu występują na wszystkich poziomach wykształcenia. O ile w przypadku osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz średnim ogólnokształcącym jest to niejako konsekwencja zaniechania lub wybrania takiej a nie innej drogi edukacji, to w pozostałych przypadkach może być to zastanawiający fakt. Możemy tylko przypuszczać, że jest to prawdopodobnie spowodowane tym, iż osoby te pomimo ukończenia szkoły nie uzyskały tytułu zawodowego ponieważ nie zdały egzaminu praktycznego. Tym samym choć legitymują się posiadaniem wykształcenia na danym poziomie, to jednak brak im potwierdzenia posiadania kwalifikacji zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki.

Wartym zaznaczenia wydaje się również fakt, że w badanym okresie na terenie naszego powiatu tylko **7,03%**, czyli **351** spośród **4994** (w 2015r. - 9,81% i 551 z 5616) osób bezrobotnych zaliczanych było do grupy bez zawodu.

4. Analiza rynku edukacyjnego

Ta część raportu dotyczyć będzie szeroko pojętego rynku edukacyjnego w oparciu o analizę liczby uczniów ostatniego roku, absolwentów szkół oraz studentów na ostatnim roku studiów wyższych. Ma to pozwolić na określenie potencjalnego zasobu siły roboczej wchodzącej na rynek, a co za tym idzie odpowiedzieć na pytanie, czy deficyt bądź nadwyżka występująca na rynku w najbliższym czasie zwiększy się, czy też ulegnie redukcji. W przypadku zawodów nadwyżkowych, relatywnie duża liczba uczniów ostatnich klas, mogących podjąć zatrudnienie może przyczynić się do dalszego wzrostu bezrobocia w danej grupie zawodowej. W dalszej kolejności wykluczać to będzie również zasadność przeprowadzenia szkoleń dających uprawnienia niezbędne do wykonywania danego zawodu. Natomiast w przypadku zawodów deficytowych liczba przyszłych absolwentów wskazywać ma na to, na ile obecnie występujący deficyt może zostać

przez nich uzupełniony, a na ile zasadne będzie przeprowadzenie szkoleń dla bezrobotnych pozwalających na podjęcie zatrudnienia w tej grupie zawodów.

Źródłem powyższych informacji będą dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN (szkoły ponadgimnazjalne) oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego (szkoły wyższe).

Powyższa analiza zawierać będzie też informacje na temat sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz wyższych na rynku pracy. Zostaną zidentyfikowane elementarne grupy zawodów/ kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy, służyć temu będzie wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów. Informuje on jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/ kierunków nauki i szkół stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik ten przyjmuje wartość od 0% (brak bezrobotnych wśród absolwentów) do 100% (każdy absolwent jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższy wskaźnik tym dana elementarna grupa zawodów/ kierunków nauki i szkół jest bardziej dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych

Liczbę uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych w zawodach deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela17. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2016 roku.

Zawody deficytowe		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	0
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0
2413	Analitycy finansowi	0
2514	Programiści aplikacji	0
3230	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	0
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0
3352	Urzędnicy do spraw podatków	0
3214	Technicy sieci internetowych	0
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0

5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	0
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	0
7542	Strzałowi i pokrewni	0
7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	0
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0
9123	Zmywacze okien	0
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0
9621	Gońcy, багаżowi i pokrewni	0
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0
Zawody nadwyżkowe		
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	0
1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0
2151	Inżynierowie elektrycy	0
2522	Administratorzy systemów komputerowych	0
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	0
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	0
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	23
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	0
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	0
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	0
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	0
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	0
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	0
5120	Kucharze	23
5141	Fryzjerzy	29
5411	Strażacy	0
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	0
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	0
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	0
7314	Ceramicy i pokrewni	0
7316	Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	0

7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	0
7413	Monterzy linii elektrycznych	0
8154	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	0
9311	Robotnicy wykonujący	0
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	0
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towaru	0
Zawody zrównoważone		
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno - komunikacyjnych)	0
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	0
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	0

Jak wynika z powyższego zestawienia na terenie naszego powiatu potencjalny zasób siły roboczej wystąpić ma w zawodach: technicy fizjoterapii i masażyści oraz kucharze po **23** osoby i fryzjerzy – **29** osób, a wszystkie trzy należą do zawodów nadwyżkowych (w 2015r. w zawodzie nadwyżkowym - hydraulicy i monterzy rurociągów - 12 osób). W pozostałych zawodach z grupy zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych nie zanotowano uczniów w ostatnich klasach szkół ponadgimnazjalnych. Dlatego można stwierdzić, że nie będziemy mogli liczyć na to, że obecnie występujący deficyt może zostać przez absolwentów uzupełniony. Natomiast, co do występującej nadwyżki konieczna będzie dalsza obserwacja tendencji, aby nie była dalej niebezpiecznie pogłębiana, zwłaszcza w przypadku zawodów fryzjerzy i kucharze. Tym bardziej, że w innych zestawieniach tabelarycznych wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych wynosi: 3,23% - fryzjerzy i 5,36% - kucharze. Dla zawodu technicy fizjoterapii i masażyści wskaźnik ten wynosi 0% dlatego można przypuszczać, że w przypadku tej grupy występująca nadwyżka nie będzie dalej niebezpiecznie pogłębiana.

Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

Liczbę absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w poprzednim roku szkolnym		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozda wczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozda wczego
zasadnicza szkoła zawodowa	179	120	25	16	20,83	13,33
szkoła przysposabiająca do pracy	16	0	0	0	0,00	0,00
technikum	587	376	42	24	11,17	6,38
liceum ogólnokształcące	765	0	39	14	5,10	1,83
liceum profilowane	0	0	1	0		
liceum uzupełniające			0	0		
szkoła policealna	219	167	17	14	10,18	8,38

* liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Jak widać z powyższego zestawienia w poprzednim roku szkolnym najwięcej absolwentów ukończyło szkoły na poziomie liceum ogólnokształcącego - **765** osób (w 2015r. - 873), nieco mniej na poziomie technikum - **587** osób, z tego 376, tj. 64,05% z tytułem zawodowym (w 2015r. - 578, z tego 267 i 46,19% posiadało tytuł zawodowy), dalej w kolejności plasują się absolwenci, którzy ukończyli szkoły policealne - **219** osób, z tego 167, tj. 76,25% z tytułem zawodowym (w 2015r. - 114 osób, z tego 106 i 92,98% posiadało tytuł zawodowy) oraz zasadnicze szkoły zawodowe - **179** osób, z tego 120, tj. 67,04% z tytułem zawodowym (w 2015r. - 94 osoby, z tego 3 i 36,17% posiadało tytuł zawodowy). Najmniej ilościowo absolwentów było po szkołach przysposabiających do pracy- **16** osób (w 2015r. - 10).

Nieco inaczej rozkładała się liczba bezrobotnych absolwentów, i tak na koniec grudnia poprzedniego roku najwięcej ich było po technikum - **42** osoby (w 2015r. - 44), nieco mniej po liceum ogólnokształcącym - **39** osób (w 2015r. - 33) i zasadniczej szkole zawodowej - **25** osób (w 2015r. - 17). Natomiast najmniej było po szkole policealnej - **17** osób (w 2015r. - 4) i po liceum profilowanym - **1** osoba (w 2015r. - 3). Warto również zwrócić uwagę, że nie było bezrobotnych absolwentów po szkole przysposabiającej do pracy oraz liceum uzupełniającym. Badając dalsze

losy bezrobotnych absolwentów widzimy, że na koniec maja 2016 roku doszło do spadku ich liczby po: technikum do **24** (w 2015r. - 28), liceum ogólnokształcącym do **14** (w 2015r. - 21), zasadniczej szkole zawodowej do **16** (w 2015r. - 7), szkole policealnej do **14** (w 2015r. - doszło do wzrostu ich liczby do 10 osób) oraz liceum profilowanym do **0** osób (w 2015r. - 1). Nadal też nie było bezrobotnych absolwentów po szkole przysposabiającej do pracy oraz liceum uzupełniającym.

Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów na koniec grudnia roku poprzedniego przedstawiał się następująco - największy, bo **20,83%** (w 2015r. - 18,09%) odsetek bezrobotnych absolwentów obserwujemy na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, dalej mamy **11,17%** (w 2015r. - 7,61%) na poziomie technikum, kolejny **10,18%** (w 2015r. - 3,51%) po szkole policealnej i najniższy **5,10%** (w 2015r. - 3,78%) po liceum ogólnokształcącym. Wraz z upływem czasu zmienia się wskaźnik i na koniec maja roku sprawozdawczego, podobnie jak liczba bezrobotnych absolwentów, maleje dla zasadniczej szkoły zawodowej do **13,33%** (w 2015r. - 7,45%), szkoły policealnej do **8,38%** (w 2015r. - wraz ze wzrostem liczby bezrobotnych absolwentów wzrasta do 8,77%), technikum do **6,38%** (w 2015r. - 4,84%) oraz liceum ogólnokształcącego do **1,83%** (w 2015r. - 2,41%).

Nieco inaczej wyglądała sytuacja absolwentów na koniec grudnia 2016 roku, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela19. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym				Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem		posiadający tytuł zawodowy*		stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego		stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	
	2015r.	2016r.	2015r.	2016r.	2015r.	2016r.	2015r.	2016r.
zasadnicza szkoła zawodowa	92	227	92	125	25	26	27,17	20,80
szkoła przysposabiająca do pracy	16	10	-	-	0	0	-	-
technikum	319	419	319	226	42	29	13,17	12,83
liceum ogólnokształcące	764	747	-	-	39	15	5,10	2,01
liceum profilowane	-	-	-	-	1	0	-	-
liceum uzupełniające	-	-	-	-	0	0	-	-
szkoła policealna	110	143	98	114	17	7	15,45	6,14

* liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Najwięcej absolwentów na koniec roku szkolnego 2016 było po liceum ogólnokształcącym- **747** osób (w 2015r. - 764), kolejne to: technikum- **419** osób (w 2015r. - 319), zasadnicza szkoła zawodowa- **227** osób (w 2015r. - 92), szkoła policealna- **143** osoby (w 2015r. - 110) i szkoła przysposabiająca do pracy - **10** osób (w 2015r. - 16). Co ciekawe jeśli chodzi o liczbę osób posiadających tytuł zawodowy, to zarówno w przypadku zasadniczej szkoły zawodowej jak i technikum oraz szkoły policealnej, podobnie jak w 2015 roku, nie wszyscy absolwenci go posiadali.

Niestety w przypadku trzech typów szkół doszło do wzrostu liczby absolwentów wśród bezrobotnych, w stosunku do maja 2016r., a co za tym idzie zwiększył się też wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów. Na koniec grudnia 2016 roku najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było po technikum - **29** osób (w 2015r. - 42), nieco mniej po zasadniczej szkole zawodowej - **26** osób (w 2015r. - 25), a w dalszej kolejności po: liceum ogólnokształcącym- **15** osób (w 2015r. - 39) i szkole policealnej - **7** osób (w 2015r. -17). Nie było bezrobotnych absolwentów po szkole przysposabiającej do pracy oraz liceum uzupełniającym. Jeśli natomiast chodzi o wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów to najwyższy odsetek ich wystąpił po zasadniczej szkole zawodowej - **20,80%** (w 2015r. - 27,17%), a kolejne w rankingu to: technikum - **12,83%** (w 2015r. - 13,17%), szkoła policealna - **6,14%** (w 2015r. - 15,45%) oraz liceum ogólnokształcące - **2,01%** (w 2015r. - 5,10%). Jak widzimy zatem na koniec grudnia 2016 roku doszło do jeszcze jednej zmiany tym razem polegającej na tym, że odsetek bezrobotnych absolwentów po szkołach wszystkich typów uległ zmniejszeniu w stosunku do grudnia roku poprzedniego.

W elementarnych grupach zawodów w powiecie świdnickim wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów i osób bezrobotnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela20. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów w 2016 roku- wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów malejąco.

Elementarna grupa zawodów*	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych
	ogółem	posiadających tytuł zawodowy	koniec grudnia roku sprawozda wczego	koniec grudnia roku sprawozda wczego	koniec grudnia roku sprawozda wczego	koniec grudnia roku sprawozda wczego
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	19	19	7	126	36,84	5,56
Ogrodnicy	3	3	1	8	33,33	12,50

Murarze i pokrewni	4	4	1	40	25,00	2,50
Technicy budownictwa	9	9	2	13	22,22	15,38
Mechanicy pojazdów samochodowych	18	18	3	67	16,67	4,48
Kucharze	19	19	3	56	15,79	5,36
Technicy farmaceutyczni	14	14	2	4	14,29	50,00
Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	7	7	1	1	14,29	100,00
Spedytorzy i pokrewni	11	11	1	3	9,09	33,33
Technicy elektrycy	11	11	1	10	9,09	10,00
Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	24	24	2	5	8,33	40,00
Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	13	13	1	6	7,69	16,67
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	13	13	1	5	7,69	20,00
Fryzjerzy	14	14	1	31	7,14	3,23
Recepcjoniści hotelowi	33	33	2	15	6,06	13,33
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	26	26	1	99	3,85	1,01
Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	-	-	1	1	-	100,00
Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	-	-	1	1	-	100,00
Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	-	-	1	1	-	100,00
Technicy elektronicy i pokrewni	-	-	1	1	-	100,00
Technicy rolnictwa i pokrewni	-	-	2	18	-	11,11
Pracownicy obsługi biurowej	-	-	1	9	-	11,11

* w zestawieniu uwzględniono tylko te elementarne grupy zawodów, w których wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów oraz wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych był powyżej 0%

Największy wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów był w zawodach: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - **36,84%** (w 2015r. - 100%) oraz ogrodnicy - **33,33%** (w 2015r.

nie występował w zestawieniu). Nieco mniej wynosił on w grupach zawodów: murarze i pokrewni – **25,00%** (w 2015r. nie występował w zestawieniu), technicy budownictwa - **22,22%** (w 2015r. - 4,76%), mechanicy pojazdów samochodowych - **16,67 %** (w 2015r. - 11,76%), kucharze - **15,79%** (w 2015r. - 18,18%) oraz po **14,29%** technicy farmaceutyczni i technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni (w 2015r. nie występowały w zestawieniu). Natomiast im niższy wskaźnik tym dana elementarna grupa zawodów jest bardziej dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy. Najmniejszy był w następujących elementarnych grupach zawodów: ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni - **3,85%** (w 2015r. - 10,00%), recepcjoniści hotelowi - **6,06%** (w 2015r. nie występował w zestawieniu) oraz fryzjerzy - **7,14%** (w 2015r. - 16,00%).

W przypadku 6 elementarnych grup zawodów powyższy wskaźnik nie występował z uwagi na brak absolwentów w tych zawodach. Natomiast posiadały one wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych. Pokazuje on jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią bezrobotni absolwenci. Przyjmuje wartość od 11,11% do 100% i mówi o tym w jakim stopniu absolwenci zasilają grono osób bezrobotnych. Po 100% uzyskały zawody: operatorzy urządzeń teleinformatycznych, położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji, specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy elektronicy i pokrewni, po 11,11% technicy rolnictwa i pokrewni oraz pracownicy obsługi biurowej.

5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw

Próbki z danymi przedsiębiorców niezbędnymi do przeprowadzenia badania zostały rozdystrybuowane do Oprogramowania SyriuszStd w miesiącu sierpniu. Natomiast w miesiącu wrześniu 2016 roku Urząd przeprowadził kolejne już badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw. Liczbę przebadanych przedsiębiorstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela21. Liczba przebadanych przedsiębiorstw w zależności od klasy wielkości.

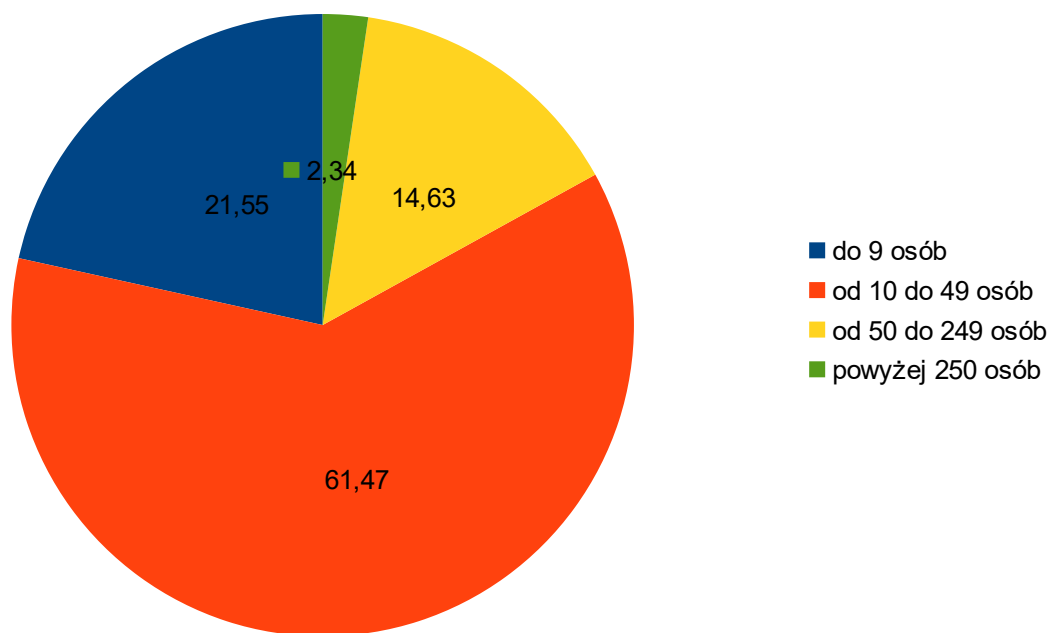
Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba przebadanych przedsiębiorstw	
	2015r.	2016r.
do 9 osób	42	38
10-49	21	33
50-249	6	10
250 i więcej	1	3
podsumowanie	70	84

Jak wynika z powyższego zestawienia łącznie przebadano **84** przedsiębiorstwa (w 2015r. - 70). Najwięcej, bo **38** (w 2015r. - 42) stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, **33**

(w 2015r. - 21) to te zatrudniające od 10 do 49 osób, **10** (w 2015r. - 6) stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 249 osób oraz **3** (w 2015r. - 1) to przedsiębiorstwa zatrudniające 250 i więcej osób.

Strukturę procentową badanych podmiotów pod względem liczby zatrudnionych pracowników przedstawia poniższy rysunek.

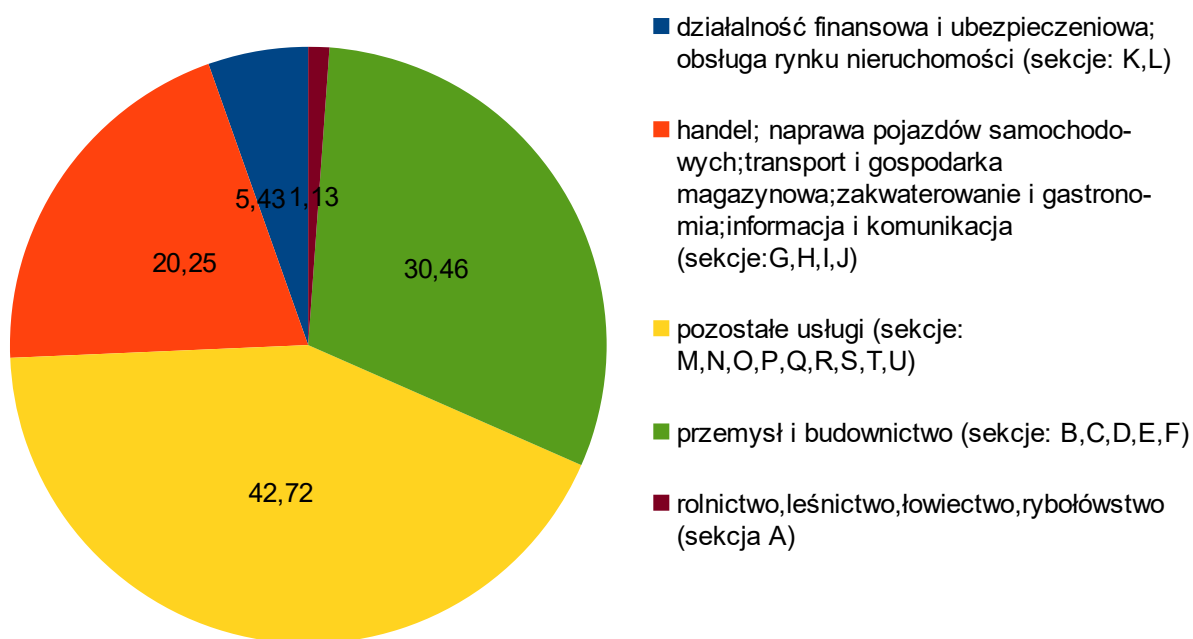
Rysunek 4. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników w 2016r. w %.

Jak widać najwięcej, bo **61,47%** (w 2015r. - 37,00%) przebadanych podmiotów stanowiły te zatrudniające od 10 do 49 osób. Kolejne zatrudniające do 9 osób - **21,55%** (w 2015r.- 46,92%), **14,63%** od 50 do 249 osób (w 2015r. - 15,42%) oraz **2,34%** powyżej 250 osób (w 2015r. - 0,65%).

Strukturę badanych podmiotów według rodzaju działalności przedstawia poniższy rysunek.

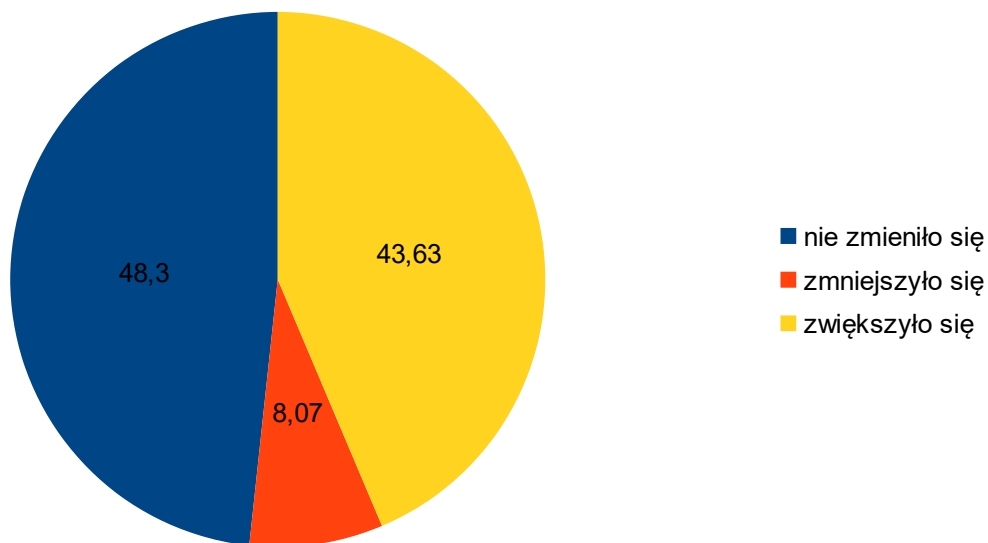
Rysunek 5. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności w 2016r. w%.

Wśród podmiotów objętych badaniem największy odsetek stanowiły pozostałe usługi - **42,72%** (w 2015r. - 24,49%), przemysł i budownictwo - **30,46%** (w 2015r. - 33,94%), handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja - **20,25%** (w 2015r. - 32,77%). Najmniej badanych podmiotów to działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości - **5,43%** (w 2015r. - 4,00%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo - **1,13%** (w 2015r. - 4,81%).

Strukturę zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach przedstawia poniższy rysunek.

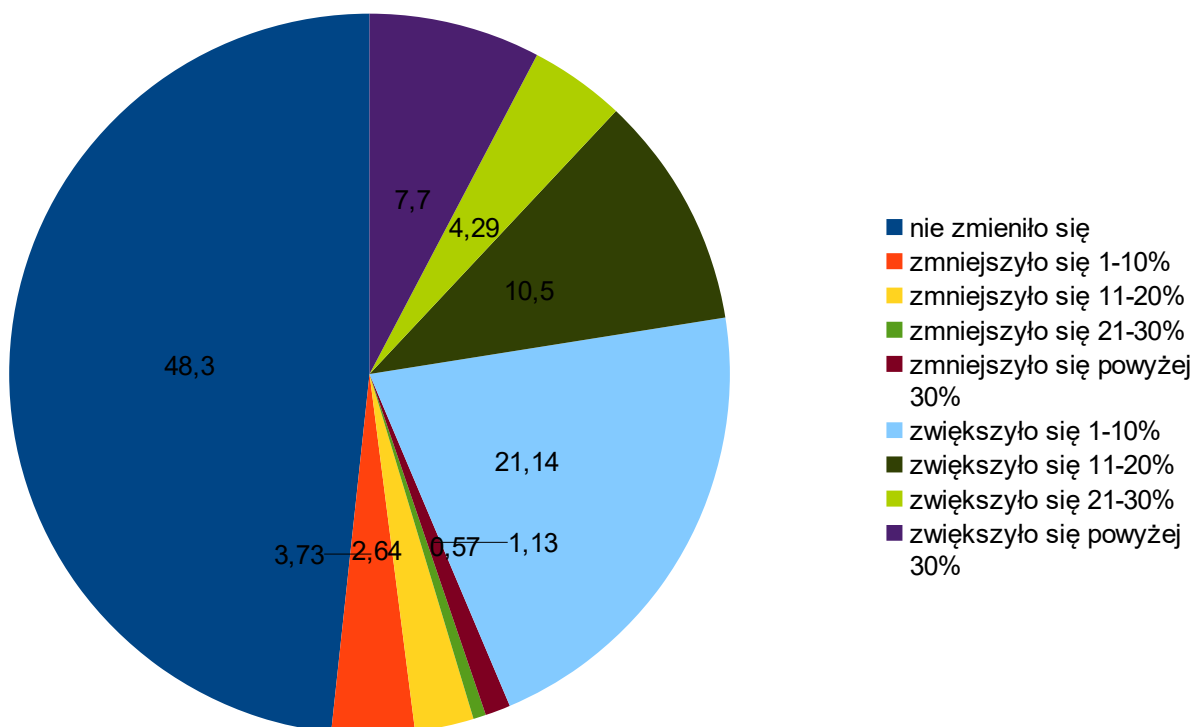
Rysunek 6. Struktura zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2016 roku w %.

Jak wynika z powyższych danych w **48,3%** (w 2015r. - 53,74%) spośród badanych podmiotów struktura zatrudnienia nie zmieniła się, w **43,63%** (w 2015r. - 28,98%) zatrudnienie zwiększyło się, a w **8,07%** (w 2015r. -17,27%) zmniejszyło.

W rozbiciu procentowym powyższe dane przedstawiały się następująco.

Rysunek 7. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku w %.

W przypadku zwiększenia zatrudnienia w badanych podmiotach rozkład procentowy wyglądał następująco:

- u 21,14% (w 2015r. - 10,43%) podmiotów zwiększenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 1 do 10%
- u 10,50% (w 2015r. - 8,97%) podmiotów zwiększenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 11 do 20%
- u 7,7% (w 2015r. - 8,47%) podmiotów zwiększenie zatrudnienia wynosiło powyżej 30%
- u 4,29% (w 2015r. - 1,12%) podmiotów zwiększenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 21 do 30%.

Jeśli chodzi o zmniejszenie zatrudnienia w badanych podmiotach rozkład procentowy wyglądało następująco:

- u 3,73% (w 2015r. - 7,05%) podmiotów zmniejszenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 1 do 10%
- u 2,64% (w 2015r. - 4,00%) podmiotów zmniejszenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 11 do 20%
- u 1,13% (w 2015r. - 4,00%) podmiotów zmniejszenie zatrudnienia wynosiło powyżej 30%
- u 0,57% (w 2015r. - 2,23%) podmiotów zmniejszenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 21 do 30%.

Odpowiedzi na pytania zawarte w badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw posłużyły m.in. do wyliczenia wskaźnika zatrudnienia netto (WZ). Na terenie powiatu świdnickiego wskaźnik ten wyniósł: $WZ = 35,56$ (w 2015r. - 11,71). Dodatnia wartość wskaźnika oznacza, że w badanym okresie sprawozdawczym większy odsetek firm biorących udział w badaniu zadeklarował wzrost zatrudnienia. Warto również podkreślić fakt, że w stosunku do 2015 roku wzrósł on trzykrotnie oraz przekroczył o 2,14% prognozowany wskaźnik na 2016 rok, który wg badania z 2015 roku miał wynosić 33,42% .

Wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela22. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2016 roku- malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto (%)	
		2015r.	2016r.
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	7,45	10,14
3	Technicy i inny średni personel	3,82	10,05
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8,35	9,76
2	Specjaliści	5,51	9,73

9	Pracownicy przy pracach prostych	11,95	9,63
4	Pracownicy biurowi	8,35	9,63
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	8,35	9,63
0	Siły zbrojne	7,45	0,00
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00	0,00
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	7,45	0,00

Jak wynika z przytoczonego zestawienia wskaźnik zatrudnienia netto w wielkich grupach zawodów był najwyższy dla grup: 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy i wynosił **10,14%** oraz 3 - technicy i inny średni personel- **10,05%**. Kolejne grupy to 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń- **9,76%** oraz 2 - specjaliści- **9,73%**. W przypadku trzech grup: 9 - pracownicy przy pracach prostych, 4 - pracownicy biurowi oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy był on na takim samym poziomie i wynosił **9,63%**. Ciekawa sytuacja miała miejsce w grupach: 0 - siły zbrojne, 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy oraz 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy, w których wartość miernika wynosi 0,00. Może oznaczać to, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie, albo wszystkie firmy podlegające badaniu zadeklarowały brak zmian w obszarze zatrudnienia jeśli chodzi o te grupy zawodów.

Pytania znajdujące się w kwestionariuszu do badania przedsiębiorstw pozwoliły także na uzyskanie informacji o cechach kandydatów, które w opinii pracodawców odgrywają kluczową rolę w procesie rekrutacji. Wykaz zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników oraz umiejętności i cechy niezbędne do pracy prezentuje poniższa tabela.

Tabela23. Zawody, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2016 roku oraz umiejętności i cechy kandydatów niezbędne do pracy w tych zawodach.

Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi (%)	zawód
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25	administrator nieruchomości; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierowca samochodu ciężarowego; księgowy; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel przedszkola; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pedagog szkolny; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektrycznych; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; psycholog; ratownik wodny; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; sprzedawca; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych

		i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej;
	3,13	asystent nauczyciela przedszkola; pomoc kuchenna;
	4,79	krojczy; szwaczka maszynowa;
	4,49	robotnik gospodarczy;
	1,46	technik prac biurowych;
	0,00	kierownik ds marketingu; kucharz; magazynier; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; ślusarz
dodatkowe uprawnienia	6,25	asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kucharz; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pedagog szkolny; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; psycholog; ratownik wodny; robotnik magazynowy; technik prac biurowych; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej; ślusarz
	4,79	krojczy; szwaczka maszynowa;
	3,72	nauczyciel przedszkola;
	3,13	asystent nauczyciela przedszkola; pomoc kuchenna;
	2,24	robotnik gospodarczy;
	1,46	księgowy;
	0,00	administrator nieruchomości; kierowca samochodu ciężarowego; kierownik ds marketingu; magazynier; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; sprzedawca na telefon; sprzedawca;
doświadczenie zawodowe	6,25	administrator nieruchomości; asystent nauczyciela przedszkola; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierowca samochodu ciężarowego; kierownik ds marketingu; krojczy; księgowy; magazynier; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel przedszkola; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pedagog szkolny; pomoc kuchenna; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; psycholog; ratownik wodny; sprzedawca na telefon; szwaczka maszynowa; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej; ślusarz
	4,79	technik prac biurowych;
	3,12	sprzedawca;
	2,24	robotnik gospodarczy;
	0,00	kucharz; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; robotnik magazynowy;

komunikacja ustna i komunikatywność	6,25	administrator nieruchomości; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierowca samochodu ciężarowego; księgowy; kucharz; magazynier; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel przedszkola; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pedagog szkolny; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; psycholog; ratownik wodny; robotnik gospodarczy; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; sprzedawca; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej;
	4,79	krojczy; szwaczka maszynowa;
	4,40	operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
	3,13	asystent nauczyciela przedszkola; pomoc kuchenna;
	1,46	technik prac biurowych;
	0,00	kierownik ds marketingu; ślusarz
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25	administrator nieruchomości; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierownik ds marketingu; księgowy; magazynier; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; przedstawiciel handlowy; ratownik wodny; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; technik prac biurowych; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej; ślusarz
	5,07	kierowca samochodu ciężarowego;
	4,64	nauczyciel przedszkola;
	3,12	sprzedawca;
	2,24	robotnik gospodarczy;
	1,85	operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
0,00	asystent nauczyciela przedszkola; krojczy; kucharz; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; pedagog szkolny; pomoc kuchenna; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; pracownik pralni chemicznej; psycholog; szwaczka maszynowa;	
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25	kasjer biletowy; kierowca samochodu ciężarowego; kierownik ds marketingu; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; ratownik wodny; ślusarz
	4,79	technik prac biurowych;
	4,49	robotnik gospodarczy;
	1,46	krojczy; szwaczka maszynowa;
	0,00	administrator nieruchomości; asystent nauczyciela przedszkola;

		asystentka stomatologiczna; farmaceuta; księgowy; kucharz; magazynier; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel przedszkola; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pedagog szkolny; pomoc kuchenna; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; psycholog; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; sprzedawca; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej;
planowanie i organizacja pracy własnej	6,25	administrator nieruchomości; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierowca samochodu ciężarowego; krojczy; księgowy; kucharz; magazynier; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel przedszkola; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pedagog szkolny; pomoc kuchenna; pozostali monterzy elektroniki i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; psycholog; ratownik wodny; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; szwaczka maszynowa; technik prac biurowych; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej; ślusarz
	4,49	robotnik gospodarczy;
	4,40	operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
	3,13	asystent nauczyciela przedszkola;
	0,00	kierownik ds marketingu; sprzedawca;
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25	administrator nieruchomości; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierownik ds marketingu; krojczy; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel przedszkola; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pedagog szkolny; pomoc kuchenna; pozostali monterzy elektroniki i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; przedstawiciel handlowy; psycholog; ratownik wodny; robotnik gospodarczy; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; sprzedawca; szwaczka maszynowa; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej;
	5,07	kierowca samochodu ciężarowego;
	3,13	asystent nauczyciela przedszkola;
	1,46	księgowy; technik prac biurowych;
	0,00	kucharz; magazynier; pracownik pralni chemicznej; ślusarz
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25	administrator nieruchomości; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierowca samochodu ciężarowego; kierownik ds marketingu; kucharz; magazynier; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego;

		nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pedagog szkolny; pomoc kuchenna; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; psycholog; ratownik wodny; robotnik gospodarczy; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; sprzedawca; technik prac biurowych; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej; ślusarz
	4,79	krojczy; szwaczka maszynowa;
	3,72	nauczyciel przedszkola;
	3,13	asystent nauczyciela przedszkola;
	1,85	operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
	1,46	księgowy;
	0,00	pozostali stolarze meblowi i pokrewni;
współpraca w zespole	6,25	administrator nieruchomości; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierowca samochodu ciężarowego; kierownik ds marketingu; krojczy; księgowy; kucharz; magazynier; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel przedszkola; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pedagog szkolny; pomoc kuchenna; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; psycholog; ratownik wodny; robotnik gospodarczy; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik prac biurowych; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej; ślusarz
	3,13	asystent nauczyciela przedszkola;
wykonywanie obliczeń	6,25	administrator nieruchomości; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierowca samochodu ciężarowego; kierownik ds marketingu; księgowy; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; ratownik wodny; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; sprzedawca; technik prac biurowych; ślusarz
	4,79	szwaczka maszynowa;
	2,53	nauczyciel przedszkola;
	2,24	robotnik gospodarczy;
	0,00	asystent nauczyciela przedszkola; krojczy; kucharz; magazynier; pedagog szkolny; pomoc kuchenna; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; psycholog; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej;

wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25	administrator nieruchomości; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; kierownik ds marketingu; księgowy; kucharz; magazynier; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pedagog szkolny; przedstawiciel handlowy; psycholog; ratownik wodny; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; szwaczka maszynowa; technik prac biurowych; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej; ślusarz
	4,64	nauczyciel przedszkola;
	3,13	asystent nauczyciela przedszkola; pomoc kuchenna;
	2,37	kierowca samochodu ciężarowego;
	2,24	robotnik gospodarczy;
	1,85	operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
	1,46	krojczy;
	0,00	meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; pracownik pralni chemicznej; sprzedawca;
wyuczony zawód	6,25	administrator nieruchomości; asystent nauczyciela przedszkola; asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kierowca samochodu ciężarowego; kierownik ds marketingu; księgowy; kucharz; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel przedszkola; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pedagog szkolny; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; psycholog; sprzedawca na telefon; szwaczka maszynowa; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej;
	3,13	pomoc kuchenna;
	3,12	sprzedawca;
	1,46	krojczy;
	0,00	kasjer biletowy; magazynier; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; ratownik wodny; robotnik gospodarczy; robotnik magazynowy; technik prac biurowych; ślusarz
wywieranie wpływu	6,25	administrator nieruchomości; farmaceuta; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel przedszkola; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pedagog szkolny; pracownik pralni chemicznej; przedstawiciel handlowy; psycholog; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej;
	4,79	księgowy; szwaczka maszynowa;

	3,13	asystent nauczyciela przedszkola; pomoc kuchenna;
	3,88	kierowca samochodu ciężarowego;
	2,24	robotnik gospodarczy;
	1,46	technik prac biurowych;
	0,00	asystentka stomatologiczna; kasjer biletowy; kierownik ds marketingu; krojczy; kucharz; magazynier; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; ratownik wodny; sprzedawca; ślusarz
zarządzanie ludźmi/ przywództwo	6,25	administrator nieruchomości; kierownik ds marketingu; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel nauczania początkowego; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; pedagog szkolny; przedstawiciel handlowy; psycholog; ratownik wodny; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej;
	3,88	kierowca samochodu ciężarowego;
	3,37	nauczyciel przedszkola;
	3,13	asystent nauczyciela przedszkola;
	1,85	operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
	0,00	asystentka stomatologiczna; farmaceuta; kasjer biletowy; krojczy; księgowy; kucharz; magazynier; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; pomoc kuchenna; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; pracownik pralni chemicznej; robotnik gospodarczy; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik prac biurowych; ślusarz
znajomość języków obcych	6,25	farmaceuta; nauczyciel nauczania początkowego; przedstawiciel handlowy; robotnik magazynowy; sprzedawca na telefon;
	5,07	kierowca samochodu ciężarowego;
	4,15	nauczyciel przedszkola;
	3,12	sprzedawca;
	1,46	księgowy; technik prac biurowych;
	0,00	administrator nieruchomości; asystent nauczyciela przedszkola; asystentka stomatologiczna; kasjer biletowy; kierownik ds marketingu; krojczy; kucharz; magazynier; meliorant; monter elektrycznych przyrządów pomiarowych; monter instalacji i urządzeń sanitarnych; nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pedagog szkolny; pomoc kuchenna; pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych; pozostali stolarze meblowi i pokrewni; pracownik pralni chemicznej; psycholog; ratownik wodny; robotnik gospodarczy; szwaczka maszynowa; wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej; ślusarz

Zatem pojawia się pytanie jakie umiejętności i cechy są dla pracodawców najistotniejsze przy zatrudnianiu pracowników. Dane dotyczące tego obszaru przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Umiejętności i cechy kandydatów niezbędne do pracy bez względu na zawód-malejąco.

zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi (%)	
		2015r.	2016r.
Ogółem (bez względu na zawód)	współpraca w zespole	6,25	6,05
	komunikacja ustna/ komunikatywność	5,48	5,65
	planowanie i organizacja pracy własnej	5,90	5,61
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	5,21	5,33
	doświadczenie zawodowe	5,56	5,23
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,98	5,00
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,40	4,77
	wyuczony zawód	4,18	4,69
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,01	4,17
	wykonywanie obliczeń	4,11	4,16
	dodatkowe uprawnienia	3,57	3,69
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,36	3,47
	wywieranie wpływu	2,06	3,42
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	1,76	2,69
	znajomość języków obcych	1,74	2,11
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2,85	1,78	

Jak widzimy najbardziej punktowaną cechą jest współpraca w zespole, która osiągnęła **6,05%** (w 2015r. - 6,25%) wskaźnika struktury odpowiedzi. W przypadku pięciu umiejętności i cech wskaźnik ten wynosił 5% i powyżej, i tak: komunikacja ustna/ komunikatywność - **5,65%** (w 2015r. - 5,48%), planowanie i organizacja pracy własnej - **5,61%** (w 2015r. - 5,90%), przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność - **5,33%** (w 2015r. - 5,21%), doświadczenie zawodowe - **5,23%** (w 2015r. - 5,56%), sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna - **5,00%** (w 2015r. - 5,98%). W przypadku czterech umiejętności i cech wskaźnik wyniósł powyżej 4%, a dotyczyło to: czytania ze zrozumieniem i czytania tekstów w języku polskim - **4,77%** (w 2015r. - 5,40%), wyuczonego zawodu - **4,69%** (w 2015r. - 4,18%), wyszukiwania informacji, analizy i wyciągania wniosków - **4,17%** (w 2015r. - 5,01%) oraz wykonywania obliczeń - **4,16%** (w 2015r. - 4,11%). W kolejnych trzech przypadkach cech wskaźnik wyniósł powyżej 3%, i tak dla: dodatkowych uprawnień - **3,69%** (w 2015r. - 3,57%), obsługi komputera i wykorzystania Internetu - **3,47%** (w 2015r. - 4,36%),

wywierania wpływu - **3,42%** (w 2015r. - 2,06%). Najmniejszy odsetek odpowiedzi respondentów dotyczył: zarządzania ludźmi/ przywództwa - **2,69%** (w 2015r. -1,76%), znajomości języków obcych - **2,11 %** (w 2015r. - 1,74%), a także obsługi, montażu i naprawy urządzeń technicznych- **1,78%** (w 2015r. - 2,85%).

Kolejny obszar objęty badaniem, to przygotowanie kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie. Rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

Tabela25. Ocena przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w 2016 roku.

Zawód	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo dobrze, raczej dobrze) (%)*	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo źle, raczej źle) (%)*
Asystent nauczyciela przedszkola	100,00	0,00
Asystentka stomatologiczna	100,00	0,00
Farmaceuta	100,00	0,00
Kasjer biletowy	100,00	0,00
Kierownik do spraw marketingu	100,00	0,00
Meliorant	100,00	0,00
Monter elektronicznych przyrządów pomiarowych	100,00	0,00
Nauczyciel nauczania początkowego	100,00	0,00
Nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej	100,00	0,00
Pedagog szkolny	100,00	0,00
Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych	100,00	0,00
Psycholog	100,00	0,00
Ratownik wodny	100,00	0,00
Robotnik gospodarczy	100,00	0,00
Wychowawca w palcówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej	100,00	0,00
Ślusarz	100,00	0,00
Technik prac biurowych	76,66	0,00
Nauczyciel przedszkola	74,20	25,80
Kierowca samochodu ciężarowego	62,15	18,93
Pomoc kuchenna	50,00	0,00

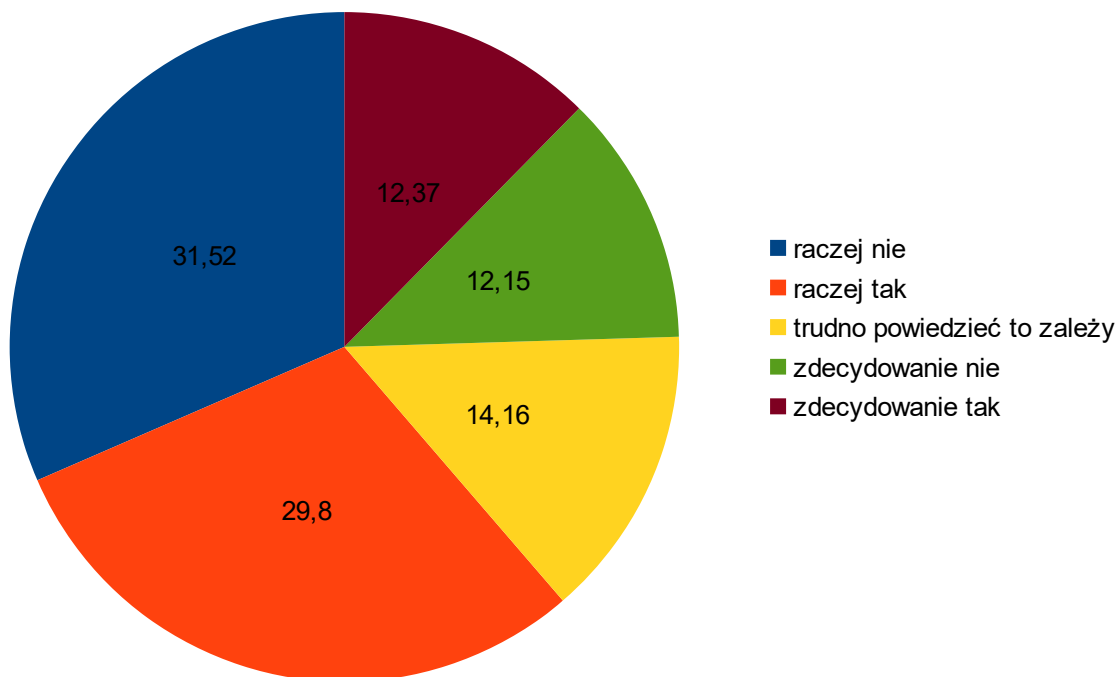
Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	29,52	70,48
Księgowy	23,34	76,66
Administrator nieruchomości	0,00	0,00
Krojczy	0,00	0,00
Kucharz	0,00	0,00
Magazynier	0,00	100,00
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,00	0,00
Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	0,00	0,00
Pracownik pralni chemicznej	0,00	100,00
Przedstawiciel handlowy	0,00	0,00
Robotnik magazynowy	0,00	0,00
Sprzedawca na telefon	0,00	100,00
Sprzedawca	0,00	0,00
Szwaczka maszynowa	0,00	76,66

* wskaźnik liczony był jako udział liczby wskazań danej odpowiedzi w ogólnej liczbie respondentów, którzy odpowiedzieli na zadane pytanie

W przypadku szesnastu zawodów pracodawcy w 100% ocenili, że przygotowanie kandydatów do pracy było na poziomie bardzo dobrym lub raczej dobrym. Natomiast w sześciu zawodach odsetek odpowiedzi w tym obszarze był zróżnicowany, i wynosił: technik prac biurowych- 76,66% (w 2015r. - 84,51%), nauczyciel przedszkola 74,20%, kierowca samochodu ciężarowego- 62,15% (w 2015r. - 50,00%), pomoc kuchenna 50%, operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej 29,52% oraz księgowy 23,34. W ośmiu zawodach wskaźnik wyniósł 0,00% w obu obszarach, a są to: administrator nieruchomości, krojczy, kucharz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, pozostali stolarze meblowi i pokrewni, przedstawiciel handlowy, robotnik magazynowy oraz sprzedawca. Oznacza to, że w trakcie badania kwestionariuszowego nie nastąpiło wskazanie danej odpowiedzi przez żadnego z respondentów. Ponadto w przypadku zawodów: kierowca samochodu ciężarowego, księgowy, magazynier, nauczyciel przedszkola, operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej, pracownik pralni chemicznej, sprzedawca na telefon oraz szwaczka maszynowa respondenci ocenili przygotowanie kandydatów do pracy również w obszarze bardzo źle, raczej źle.

Na bazie przeprowadzonego badania zaistniała także możliwość wskazania, czy pracodawcy mieli problemy z pozyskaniem kandydatów do pracy, w których zawodach i jakich umiejętności brakuje u potencjalnych kandydatów na pracowników w danym zawodzie. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskaniem nowych pracowników prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 8. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2016 roku.

Jak widzimy z odpowiedzi respondentów **43,67%** (w 2015r. - 63,18%) przedsiębiorstw nie odczuwa takiego problemu, przy czym rozkład odpowiedzi wyglądał następująco: 31,52% - raczej nie i 12,15% - zdecydowanie nie. Natomiast **42,17%** (w 2015r. - 28,49%) respondentów deklaruje wystąpienie problemów z pozyskaniem nowych pracowników. W tej grupie odsetek odpowiedzi rozkładał się następująco: 29,8% (w 2015r. - 21,61%) - raczej tak, a 12,37% (w 2015r. - 6,88%) - zdecydowanie tak. W przypadku **14,16%** (w 2015r. - 8,34%) respondentów nie doszło do określenia, czy mieli problemy z pozyskaniem nowych pracowników, bo grupa ta odpowiedziała- trudno powiedzieć, to zależy.

Jeśli chodzi o zawody, w których przedsiębiorstwa objęte badaniem kwestionariuszowym miały trudności z pozyskaniem pracowników, to dane te przedstawia poniższa tabela. Uwzględnia ona również jakich umiejętności i uprawnień brakuje kandydatom do pracy.

Tabela 26. Zawody, w jakich przedsiębiorstwom trudno jest znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy.

Trudności z pozyskiwaniem pracowników		Liczba bezrobotnych- stan na koniec okresu sprawozdawczego
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia	
Agenci i administratorzy nieruchomości	planowanie i organizacja pracy własnej	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
Asystenci nauczycieli	komunikacja ustna/ komunikatywność	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	współpraca w zespole	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	
Drukarze	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	
Formierze odlewniczy i pokrewni	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	
Fryzjerzy	brak wskazań	0
Hydraulicy i monterzy rurociągów	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	
Kasjerzy i sprzedawcy biletów	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0
Kierowcy samochodów ciężarowych	komunikacja ustna/ komunikatywność	0
	współpraca w zespole	
Konstruktorzy i krojczowie odzieży	brak wskazań	0
Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	współpraca w zespole	0
Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	komunikacja ustna/ komunikatywność	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	
Magazynierzy i pokrewni	brak wskazań	0

Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	brak wskazań	0
Operatorzy maszyn do szycia	brak wskazań	0
Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	współpraca w zespole	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	brak wskazań	0
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	współpraca w zespole	
	wykonywanie obliczeń	
Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	
Pielęgniarki z tytułem specjalisty	brak wskazań	0
Pomoce kuchenne	komunikacja ustna/ komunikatywność	0
	współpraca w zespole	
Pomocniczy personel medyczny	brak wskazań	0
Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0
Przedstawiciele handlowi	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0
	znajomość języków obcych	
Robotnicy obróbki kamienia	planowanie i organizacja pracy własnej	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	wykonywanie obliczeń	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	współpraca w zespole	

	komunikacja ustna/ komunikatywność	
Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	planowanie i organizacja pracy własnej	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
Spawacze i pokrewni	brak wskazań	0
Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	komunikacja ustna/ komunikatywność	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	współpraca w zespole	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	wykonywanie obliczeń	
	wywieranie wpływu	
	znajomość języków obcych	
Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	planowanie i organizacja pracy własnej	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	komunikacja ustna/ komunikatywność	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	współpraca w zespole	
	wykonywanie obliczeń	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	wywieranie wpływu	
Stolarze meblowi i pokrewni	brak wskazań	0
Technicy elektronicy i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0
	komunikacja ustna/ komunikatywność	
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	współpraca w zespole	
	wykonywanie obliczeń	

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	wywieranie wpływu	
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	
	znajomość języków obcych	
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	brak wskazań	0
Ślusarze i pokrewni	komunikacja ustna/ komunikatywność	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	współpraca w zespole	
	wykonywanie obliczeń	
	wywieranie wpływu	

Badanie kwestionariuszowe pokazało także jakich umiejętności i uprawnień brakuje pracodawcom u kandydatów do pracy. Bardziej ogólne dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela27. Umiejętności i uprawnienia, których brakuje kandydatom do pracy- bez względu na zawód- malejąco.

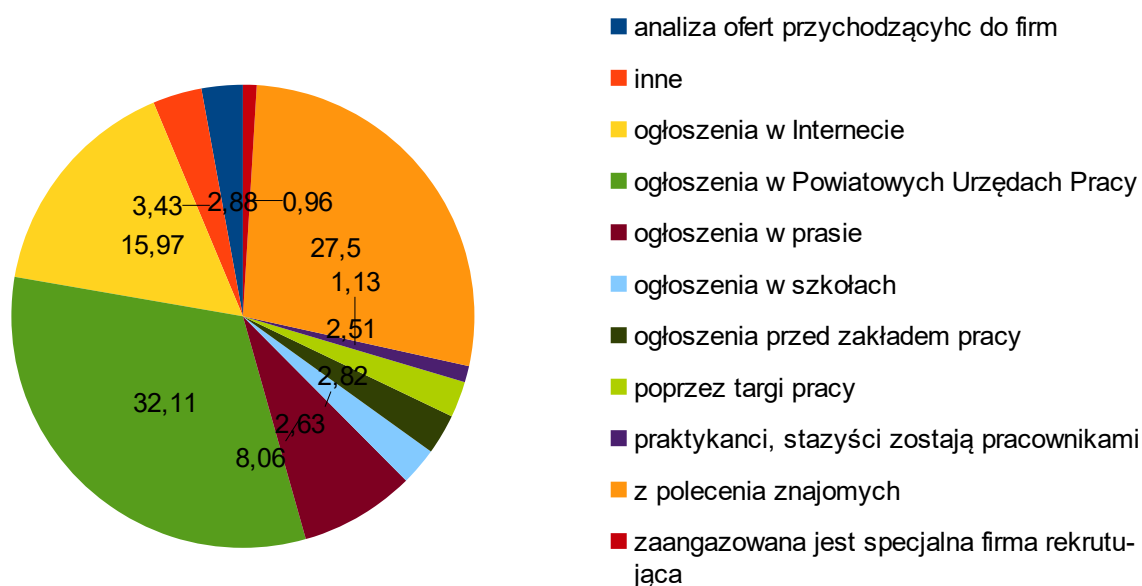
Zawód	Brakujące umiejętności i cechy	Odsetek wskazań odpowiedzi "tak" (%)	
		2015r.	2016r.
Ogółem (bez względu na zawód)	współpraca w zespole	3,68	6,05
	komunikacja ustna/ komunikatywność	2,73	5,65
	planowanie i organizacja pracy własnej	4,76	5,61
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,38	5,33
	doświadczenie zawodowe	-	5,23
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,51	5,00
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,60	4,77
	wyuczony zawód	-	4,69
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,16	4,17
	wykonywanie obliczeń	1,47	4,16
	dotatkowe uprawnienia	-	3,69
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,69	3,47
	wywieranie wpływu	0,95	3,42

zarządzanie ludźmi/ przywództwo	0,30	2,69
znajomość języków obcych	1,08	2,11
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,78	1,78

Jak widać w powyższym zestawieniu respondenci najczęściej wskazywali, że kandydatom do pracy brakuje współpracy w zespole- **6,05%** (w 2015r. - 3,68%), komunikacji ustnej/ komunikatywności- **5,65%** (w 2015r. - 2,73%), umiejętności planowania i organizacji pracy własnej- **5,61%** (w 2015r. - 4,76%), przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność- **5,33%** (w 2015r. - 1,38%) oraz doświadczenia zawodowego- **5,23%**. Kolejne umiejętności i cechy wskazywane przez pracodawców to: sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna- **5,00%** (w 2015r. - 2,51%), czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim- **4,77%** (w 2015r. - 0,60%), wyuczony zawód- **4,69%** oraz wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków- **4,17%** (w 2015r. - 2,16%) i wykonywania obliczeń- **4,16%** (w 2015r. - 1,47%). Nieco mniejszy odsetek odpowiedzi „tak” uzyskały umiejętności i cechy: dodatkowe uprawnienia- **3,69%**, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu- **3,47%** (w 2015r. - 0,69%), wywieranie wpływu- **3,42%** (w 2015r. - 0,95%), zarządzanie ludźmi/ przywództwo- **2,69%** (w 2015r. - 0,30%), znajomość języków obcych- **2,11%** (w 2015r. - 1,08%), a także obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych- **1,78%** (w 2015r. - 0,78%).

Zakres tematyczny pozyskanych w badaniu danych umożliwił także określenie w jaki sposób pracodawcy poszukują nowych pracowników, co prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 9. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem sposobu poszukiwania nowych pracowników w 2016r. w %.

Najwięcej, bo **32,11%** respondentów wskazało, że poszukuje pracowników poprzez ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy (w 2015r. - 21,22%). Kolejne sposoby poszukiwania pracowników to: **27,50%** z polecenia znajomych (w 2015r. - 33,39%), **15,97%** ogłoszenia w Internecie (w 2015r. - 20,25%), **8,06%** ogłoszenia w prasie (w 2015r. - 10,26%). Najmniejszy odsetek respondentów jako sposób poszukiwania pracy wskazał: **0,96%**- zaangażowana jest specjalna firma rekrutująca, **1,13%** - praktykanci, stażyści zostają pracownikami (w 2015r. -1,04%), **2,51%**- poprzez targi pracy (w 2015r. -1,64%), **2,63%** - ogłoszenia w szkołach (w 2015r. - 2,16%), **2,82%**- ogłoszenia przed zakładem pracy (w 2015r. -2,38%) oraz **2,88%** - analiza ofert. Natomiast **3,43%** (w 2015r. - 4,99%) respondentów wskazało, że poszukuje nowych pracowników w inny sposób niż powyżej wymienione.

Dla nas najbardziej interesująca jest odpowiedź na pytanie, jaki odsetek ofert pracy firmy zgłaszają do Powiatowych Urzędów Pracy. Rozkład odpowiedzi na to pytanie przedstawia poniższa tabela.

Tabela28. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy.

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury (%)	
	2015r.	2016r.
1-10%	12,61	23,70
11-25%	3,86	13,38
26-50%	6,31	8,75
51-75%	15,81	5,19
76-100%	61,41	48,97

Największy, bo **48,97%** (w 2015r. - 61,41) wskaźnik struktury dotyczył przedziału od 76 do 100% ofert pracy zgłaszanych do Urzędu. Kolejne wskaźniki dla badanego obszaru to: **23,70%** (w 2015r. - 12,61) dla przedziału od 1 do 10% oraz **13,38%** (w 2015r. - 3,86) dla przedziału od 11 do 25%. Najmniejsze wskaźniki dotyczące ofert pracy zgłaszanych do Urzędu wynosiły: **5,19%** (w 2015r. - 15,81) dla przedziału od 51 do 75% oraz **8,75%** (w 2015r. - 6,31) dla przedziału od 26 do 50%.

Badanie kwestionariuszowe pozwoliło także określić w jakich zawodach pracodawcy najczęściej zgłaszali oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy, a wyniki badania prezentuje poniższa tabela.

Tabela 29. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy.

Zawód	Wskaźnik struktury (%)
Nauczyciel przedszkola	6,74
Szwaczka maszynowa	5,75
Asystent nauczyciela przedszkola	4,01
Kamieniarz	4,01
Kierowca samochodu ciężarowego	3,33
Asystent nauczyciela w szkole	3,11
Pielęgniarka	3,11
Sprzątaczką biurową	3,11
Księgowy	2,80
Fizjoterapeuta	2,27
Krojący	2,27
Technik prac biurowych	2,27
Sprzedawca	2,12
Kasjer handlowy	1,74
Kierowca ciągnika siodłowego	1,74
Konserwator części/ sprzętu	1,74
Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	1,74
Nauczyciel biologii	1,74
Nauczyciel niewidomych i słabowidzących (tyflopédagog)	1,74
Nauczyciel plastyki w szkole podstawowej	1,74
Nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligoferenopedagogo)	1,74
Nauczyciel w palcówkach pozaszkolnych	1,74
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1,74
Opiekunka domowa	1,74
Pilarz	1,74
Pomoc kuchenna	1,74
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	1,74
Pozostałe pielęgniarki z tytułem specjalisty	1,74
Przedstawiciel handlowy	1,74
Rzeźnik- wędliniarz	1,74
Spawacz	1,74
Sprzedawca reklam internetowych	1,74
Stolarz	1,74
Ślusarz	1,74

Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	1,46
Formierz odlewnik	1,37
Nauczyciel niesłyszących i słabosłyszących (surdopedagog)	1,37
Nauczyciel bibliotekarz	1,37
Oczyszczacz konstrukcji stalowych	1,37
Opiekun medyczny	1,37
Robotnik gospodarczy	1,37
Wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej	1,37
Zalewacz form	1,37
Magazynier	0,73
Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych	0,73
Asystentka stomatologiczna	0,53
Bibliotekarz	0,53
Fryzjer	0,53
Kierowca ciągnika rolniczego	0,53
Kosztorysant budowlany	0,53
Kucharz	0,53
Technik elektronik	0,53
Technik farmaceutyczny	0,53
Tokarz w metalu	0,53

Największy procent ofert pracy zgłaszanych do Urzędu Pracy dotyczyło zawodów: 6,74% - nauczyciel przedszkola, 5,75% - szwaczka maszynowa i po 4,01% asystent nauczyciela przedszkola oraz kamieniarz. Kolejne to: 3,33% - kierowca samochodu ciężarowego oraz trzy zawody, które osiągnęły wskaźnik 3,11%: asystent nauczyciela w szkole, pielęgniarka i sprzątaczką biurowa. Pięć zawodów osiągnęło wskaźnik na poziomie powyżej 2% i są to: 2,80% - księgowy, po 2,27% - fizjoterapeuta, krojczy i technik prac biurowych oraz 2,12% - sprzedawca. Natomiast, aż dwadzieścia jeden zawodów jest ze wskaźnikiem na poziomie 1,74% i są to: kasjer handlowy, kierowca ciągnika siodłowego, konserwator części/ sprzętu, kontroler jakości wyrobów przemysłowych, nauczyciel biologii, nauczyciel niewidomych i słabowidzących (tyflopodagog), nauczyciel plastyki w szkole podstawowej, nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligofenopedagog), nauczyciel w placówkach pozaszkolnych, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, opiekunka domowa, pilarz, pomoc kuchenna, pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych, pozostałe pielęgniarki z tytułem specjalisty, przedstawiciel

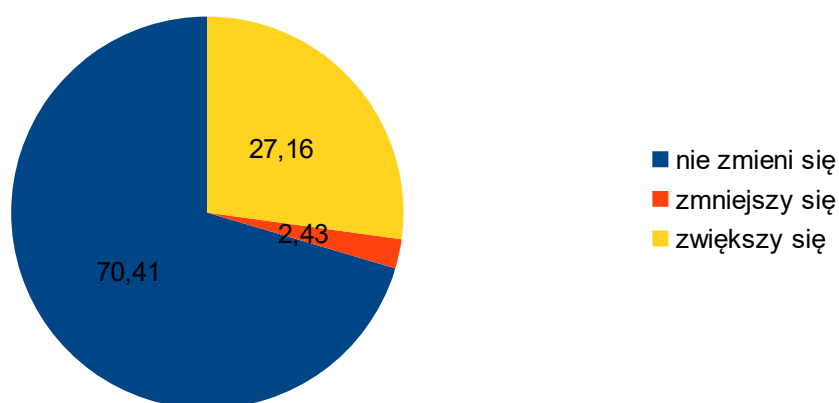
handlowy, rzeźnik- wędliniarz, spawacz, sprzedawca reklam internetowych, stolarz oraz ślusarz. Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej to zawód ze wskaźnikiem 1,46%, a osiem zawodów jest na poziomie 1,37%: formierz odlewnik, nauczyciel niesłyszących i słabosłyszących (surdopedagog), nauczyciel bibliotekarz, oczyszczacz konstrukcji stalowych, opiekun medyczny, robotnik gospodarczy, wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej oraz zalewacz form. Najniższy wskaźnik osiągnęły zawody: po 0,73% - magazynier i pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych oraz po 0,53%: asystentka stomatologiczna, bibliotekarz, fryzjer, kierowca ciągnika rolniczego, kosztorysant budowlany, kucharz, technik elektronik, technik farmaceutyczny i tokarz w metalu.

6. Prognoza lokalnego rynku pracy

Prognoza została przygotowana w oparciu o odpowiedzi na wybrane pytania uzyskane w ramach badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw. Jednakże wykonane badanie dostarcza jedynie informacji o prognozowanych kierunkach zmian obserwowanych w poszczególnych grupach zawodów, a nie o poziomie kształtowania się danego czynnika w zadanym momencie czasu. Służyć temu będzie m.in. wskaźnik prognozy zatrudnienia netto (WZ^P), który jest różnicą udziału przedsiębiorstw deklarujących wzrost zatrudnienia w danej grupie zawodów na najbliższy rok, a odsetkiem przedsiębiorstw przewidujących spadek zatrudnienia w tym czasie. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie planowanego zatrudnienia.

Strukturę prognozowanych zmian zatrudnienia w badanych podmiotach przedstawia poniższy rysunek.

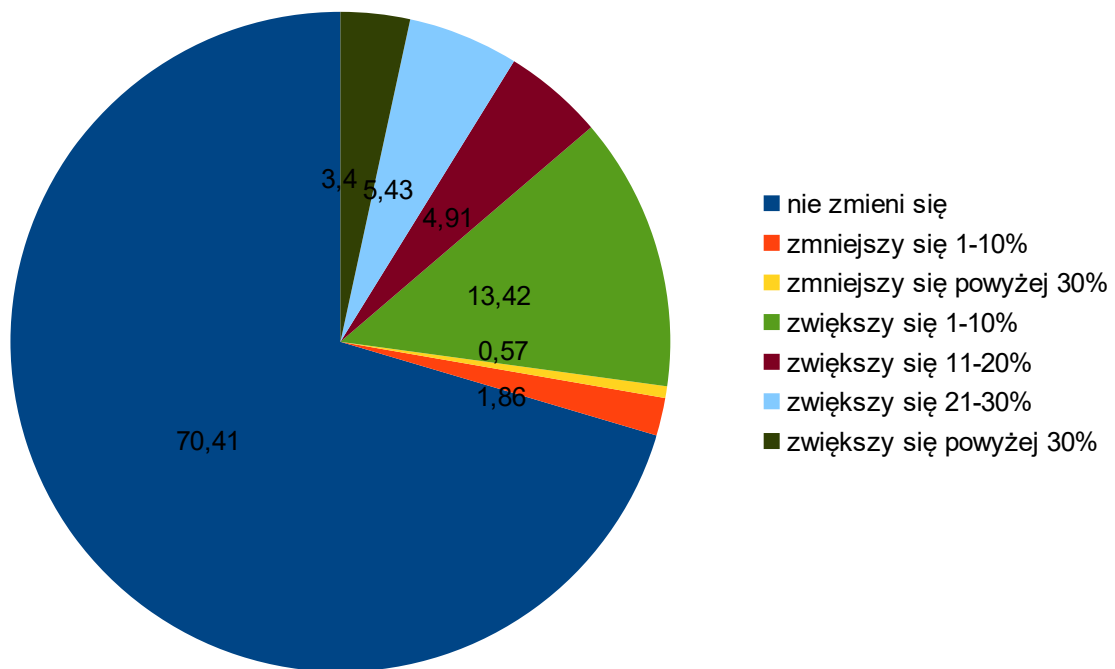
Rysunek 10. Struktura prognozowanych zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2017 roku w %.

Jak wynika z powyższych danych w **70,41%** (w 2015r. - 64,34%) spośród badanych podmiotów struktura zatrudnienia nie zmieni się, w **27,16%** (w 2015r. - 34,54%) zatrudnienie zwiększy się, a w **2,43%** (w 2015r. - 1,12%) zmniejszy.

W rozbiciu procentowym powyższe dane przedstawiały się następująco.

Rysunek 11. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku w %.

W przypadku prognozowanego zwiększenia zatrudnienia w badanych podmiotach rozkład procentowy wyglądał następująco:

- u 13,42% (w 2015r. - 9,62%) podmiotów prognozowane zwiększenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale od 1 do 10%
- u 5,43% (w 2015r. - 5,11%) podmiotów prognozowane zwiększenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale od 21 do 30%
- u 4,91% (w 2015r. - 4,64%) podmiotów prognozowane zwiększenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale od 11 do 20%
- u 3,40% (w 2015r. - 15,17%) podmiotów prognozowane zwiększenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale 30%.

Jeśli chodzi o prognozowane zmniejszenie zatrudnienia w badanych podmiotach to u 1,86% podmiotów prognozowane zmniejszenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale 1-10%, a 0,57% w przedziale powyżej 30% (w 2015r.- 2,23% w przedziale 21-30%).

Odpowiedzi na pytania zawarte w badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw posłużyły m.in. do wyliczenia prognozowanego wskaźnika zatrudnienia netto (WZ^P). Na terenie powiatu świdnickiego wskaźnik ten wyniósł: WZ^P= 24,73% (w 2015r.- 33,42%). Dodatnia wartość wskaźnika oznacza, że w badanym okresie sprawozdawczym większy odsetek firm biorących udział w badaniu zadeklarował wzrost niż redukcję zatrudnienia.

Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela30. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2017 roku- malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto (%)	
		2015r.	2016r.
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	10,59	9,43
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	6,35	9,37
3	Technicy i inny średni personel	10,59	8,49
2	Specjaliści	10,59	7,80
9	Pracownicy przy pracach prostych	12,61	5,92
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	10,59	2,90
0	Siły zbrojne	0,00	0,00
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00	0,00
4	Pracownicy biurowi	1,73	0,00
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	-0,36	0,00

Jak wynika z przytoczonych zestawień prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów ma być najwyższy dla grup: 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń - **9,43%** (w 2015r. - 10,59%) i 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - **9,37%** (w 2015r. - 6,35%). Kolejne grupy z niższymi prognozowanymi wskaźnikami zatrudnienia netto to: 3 - technicy i inny średni personel - **8,49%** (w 2015r. - 10,59%), 2 – specjaliści - **7,80%** (w 2015r. - 10,59%) oraz 9 - pracownicy przy pracach prostych - **5,92%** (w 2015r. - 12,61%). Natomiast najmniejszy, bo **2,90%** prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ma wystąpić w grupie 5 - pracownicy usług i sprzedawcy. Ciekawa sytuacja ma mieć miejsce w grupach: 0 - siły zbrojne, 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, 4 - pracownicy biurowi (w 2015r. - 1,73%) oraz 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (w 2015r. było -0,36%), w których wartość wskaźnika wynosić ma 0,00%. Może oznaczać to, że odsetek firm deklarujących wzrost zatrudnienia jest równy odsetkowi firm sygnalizujących redukcję zatrudnienia w tych grupach zawodowych w 2017 roku, albo też wszystkie firmy podlegające badaniu zadeklarowały brak zmian w obszarze prognozowanego zatrudnienia jeśli chodzi o te grupy zawodów.

Badanie kwestionariuszowe pozwoliło także określić w jakich zawodach pracodawcy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku, a wyniki badania prezentuje poniższa tabela.

Tabela 31. Zawody, w których pracodawcy mają zamiar zatrudniać pracowników w 2017 roku - malejąco.

Zawód	Wskaźnik struktury (%)
Asystent nauczyciela w szkole	5,95
Kierowca ciągnika rolniczego	5,95
Księgowy	5,95
Nauczyciel biologii	5,95
Spawacz	5,95
Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	5,47
Oczyszczacz konstrukcji stalowych	4,68
Krojczy	3,88
Szwaczka maszynowa	3,88
Technik prac biurowych	3,88
Ślusarz	3,88
Kierowca samochodu ciężarowego	3,63
Sprzedawca	3,63
Cukiernik	1,81
Frezer	1,81
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1,81
Operator koparki	1,81
Pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	1,81
Przedstawiciel handlowy	1,81
Sprzedawca na targowisku/ bazarze	1,81
Technik elektronik	1,81
Tokarz w metalu	1,81

Spośród zawodów, w których pracodawcy mają zamiar zatrudniać w 2017 roku największy, bo 5,95% wskaźnik dotyczyć ma zawodów: asystent nauczyciela w szkole, kierowca ciągnika rolniczego, księgowy, nauczyciel biologii oraz spawacz. Kolejne to: 5,47% - operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej i 4,68% - oczyszczacz konstrukcji stalowych oraz cztery zawody, które osiągnęły wskaźnik 3,88%: krojczy, szwaczka maszynowa, technik prac biurowych i ślusarz. Dwa zawody osiągnęły wskaźnik na poziomie 3,63%: kierowca samochodu ciężarowego oraz sprzedawca. Kolejne dziewięć zawodów uzyskało wskaźnik na poziomie 1,81% i są to: cukiernik, frezer, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, operator koparki, pozostali specjaliści

do spraw księgowości i rachunkowości, przedstawiciel handlowy, sprzedawca na targowisku/ bazarze, technik elektronik oraz tokarz w metalu.

Pytania znajdujące się w kwestionariuszu do badania przedsiębiorstw pozwoliły także na uzyskanie informacji o umiejętnościach i cechach potencjalnych pracowników, a istotnych dla pracodawców. Wykaz zawodów, w których przedsiębiorstwa mają zamiar zatrudnić pracowników oraz umiejętności i cechy niezbędne do pracy prezentuje poniższa tabela.

Tabela32. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić.

Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi (%)	zawód
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25	asystent nauczyciela w szkole; kierowca ciągnika rolniczego; nauczyciel biologii; oczyszczacz konstrukcji stalowych; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik elektronik;
	4,79	technik prac biurowych;
	0,00	cukiernik; frezer; kierowca samochodu ciężarowego; operator koparki; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; tokarz w metalu; ślusarz
dodatkowe uprawnienia	6,25	asystent nauczyciela w szkole; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator koparki; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; spawacz; tokarz w metalu; ślusarz
	4,79	technik prac biurowych;
	0,00	cukiernik; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik elektronik;
doświadczenie zawodowe	6,25	asystent nauczyciela w szkole; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator koparki; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; szwaczka maszynowa; technik elektronik; tokarz w metalu;
	0,00	cukiernik; sprzedawca; technik prac biurowych; ślusarz
komunikacja ustna i komunikatywność	6,25	asystent nauczyciela w szkole; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator koparki; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik elektronik; technik prac biurowych; tokarz w metalu; ślusarz

	0,00	cukiernik;
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25	nauczyciel biologii; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; sprzedawca na targowisku/ bazarze; technik elektronik; technik prac biurowych;
	0,00	asystent nauczyciela w szkole; cukiernik; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator koparki; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; spawacz; sprzedawca; szwaczka maszynowa; tokarz w metalu; ślusarz
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25	cukiernik; frezer; operator koparki; szwaczka maszynowa; technik elektronik; tokarz w metalu; ślusarz
	0,00	asystent nauczyciela w szkole; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; technik prac biurowych;
planowanie i organizacja pracy własnej	6,25	asystent nauczyciela w szkole; cukiernik; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator koparki; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik elektronik; technik prac biurowych; tokarz w metalu; ślusarz
	0,00	operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25	asystent nauczyciela w szkole; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; operator koparki; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik elektronik; tokarz w metalu; ślusarz
	4,79	technik prac biurowych;
	0,00	cukiernik; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25	asystent nauczyciela w szkole; cukiernik; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator koparki; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik elektronik; technik prac biurowych; tokarz w metalu; ślusarz
	0,00	operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
współpraca w zespole	6,25	asystent nauczyciela w szkole; cukiernik; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator koparki; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik elektronik; technik prac biurowych; tokarz w metalu; ślusarz

wykonywanie obliczeń	6,25	frezer; kierowca ciągnika rolniczego; nauczyciel biologii; operator koparki; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik elektronik; tokarz w metalu; ślusarz
	0,00	asystent nauczyciela w szkole; cukiernik; kierowca samochodu ciężarowego; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; spawacz; technik prac biurowych;
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25	asystent nauczyciela w szkole; cukiernik; frezer; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; oczyszczacz konstrukcji stalowych; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; technik elektronik; technik prac biurowych; tokarz w metalu; ślusarz
	0,00	kierowca ciągnika rolniczego; operator koparki; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; spawacz; szwaczka maszynowa;
wyuczony zawód	6,25	asystent nauczyciela w szkole; frezer; kierowca samochodu ciężarowego; nauczyciel biologii; operator koparki; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik elektronik; tokarz w metalu; ślusarz
	4,79	technik prac biurowych;
	0,00	cukiernik; kierowca ciągnika rolniczego; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej;
wywieranie wpływu	6,25	asystent nauczyciela w szkole; nauczyciel biologii; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca;
	0,00	cukiernik; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator koparki; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; spawacz; szwaczka maszynowa; technik elektronik; technik prac biurowych; tokarz w metalu; ślusarz
zarządzanie ludźmi/ przywództwo	6,25	nauczyciel biologii; operator koparki; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; sprzedawca;
	0,00	asystent nauczyciela w szkole; cukiernik; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; szwaczka maszynowa; technik elektronik; technik prac biurowych; tokarz w metalu; ślusarz
znajomość języków obcych	6,25	nauczyciel biologii; technik elektronik;
	4,79	technik prac biurowych;
	0,00	asystent nauczyciela w szkole; cukiernik; frezer; kierowca ciągnika rolniczego; kierowca samochodu ciężarowego; oczyszczacz konstrukcji stalowych; operator koparki; operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej; pozostali specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości; spawacz; sprzedawca na targowisku/ bazarze; sprzedawca; szwaczka maszynowa; tokarz w metalu; ślusarz

Zatem pojawia się pytanie jakie umiejętności i cechy będą dla pracodawców najistotniejsze przy prognozowanym zatrudnianiu pracowników. Dane dotyczące tego obszaru przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić bez względu na zawód- malejąco.

zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi (%)
Ogółem (bez względu na zawód)	współpraca w zespole	6,25
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,98
	planowanie i organizacja pracy własnej	5,90
	doświadczenie zawodowe	5,56
	komunikacja ustna/ komunikatywność	5,48
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,40
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	5,21
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,01
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,36
	wyuczony zawód	4,18
	wykonywanie obliczeń	4,11
	dodatkowe uprawnienia	3,75
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2,85
	wywieranie wpływu	2,06
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	1,76
znajomość języków obcych	1,74	

Jak widzimy najbardziej punktowaną cechą jest współpraca w zespole, która osiągnęła 6,25% wskaźnika struktury odpowiedzi. W przypadku siedmiu umiejętności i cech wskaźnik ten wynosił powyżej 5%, i tak: sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna - 5,98%, planowanie i organizacja pracy własnej - 5,90%, doświadczenie zawodowe - 5,56%, komunikacja ustna/ komunikatywność - 5,48%, czytanie ze zrozumieniem i czytanie tekstów w języku polskim - 5,40%, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność - 5,21% oraz wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków - 5,01%. W przypadku trzech umiejętności i cech wskaźnik wyniósł powyżej 4%, a dotyczyło to: obsługi komputera i wykorzystania Internetu - 4,36%, wyuczonego zawodu - 4,18% oraz wykonywania obliczeń - 4,11%. Najmniejszy odsetek odpowiedzi respondentów dotyczył: znajomości języków obcych - 1,74%, zarządzania ludźmi/ przywództwa - 1,76%, wywierania wpływu - 2,06%, obsługi, montażu i naprawy urządzeń technicznych - 2,85% oraz dodatkowych uprawnień - 3,57%.

Podsumowanie

Rynek pracy powiatu świdnickiego charakteryzuje się okresowymi wahaniami liczby osób bezrobotnych i stopy bezrobocia, jednak w badanym okresie oba obszary osiągnęły niższą wartość w stosunku do analogicznego okresu roku 2015. Na terenie powiatu na koniec 2016 roku we wszystkich 10 wielkich grupach zawodów obserwujemy napływ i odpływ osób bezrobotnych. Największą ilość osób zarejestrowanych obserwujemy w grupie 7, tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - 1292 osoby (w 2015r. - 1495). W grupie tej mamy też do czynienia z największym napływem 2442 osoby (w 2015r. - 2184) i odpływem 2596 osób (w 2015r. - 2400). Licznie reprezentowane wśród osób bezrobotnych były także grupy: 5 - pracownicy usług i sprzedawcy 1027 osób, napływ 1872 osoby, odpływ 1912 (w 2015r. - 977 osób, napływ 1532, odpływ 1632). Ponadto wartym podkreślenia wydaje się fakt, że we wszystkich wielkich grupach zawodowych mamy do czynienia z większym odpływem niż napływem osób do ewidencji.

Na terenie powiatu świdnickiego wszystkie wielkie grupy zawodowe posiadają znaczny odsetek osób długotrwale bezrobotnych. Największy, bo 53,33% obserwujemy w grupie 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy (w 2015r. - 0 - siły zbrojne i wynosi on 57,14%). Równie wysoki procent obserwujemy w grupach: 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy 49,69%, tj. 642 osoby z 1292 (w 2015r. - 49,97%, tj. 747 osób z 1495) i 9 - pracownicy wykonujący prace proste 49,54%, tj. 325 osób z 656 (w 2015r. - 49,83%, tj. 301 osób z 604). Natomiast wskaźnik płynności bezrobotnych we wszystkich 10 wielkich grupach zawodowych jest na poziomie większym niż 1 (w 2015r. - w 9 spośród 10). Oznacza to, że liczba osób bezrobotnych maleje. Największy taki wskaźnik obserwujemy w grupach: 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy 1,19 (w 2015r. - 1,02); 0 - siły zbrojne 1,11 (w 2015r. - 1,50); 3 - technicy i inny średni personel 1,10 (w 2015r. - 1,10) oraz 2 - specjaliści 1,10 (w 2015r. - 1,02). Natomiast wskaźnik dostępności ofert pracy jest większy od wartości 1 w 9 spośród 10 wielkich grup zawodowych. Oznacza to, że liczba osób bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy. Najwyższy taki wskaźnik obserwujemy w grupie 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy 24,63 (w 2015r. - 26,66) i oznacza on, że w zawodach w tej grupie występuje niewielka ilość ofert pracy, a osoby mogą mieć znaczne trudności w znalezieniu pracy.

Na terenie naszego powiatu pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem urzędu pracy niż portali internetowych w grupach: 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, 4 - pracownicy biurowi, 3 - technicy i inny średni personel oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy. Ponadto w 9 spośród 10 wielkich grup zawodowych, pracodawcy zgłaszając oferty pracy zwracali uwagę na to jakie potencjalny kandydat na pracownika powinien posiadać umiejętności bądź uprawnienia. Najwięcej, bo aż pięć

wymagań, co do potencjalnych kandydatów na pracowników związanych jest z grupą 2 - specjaliści, 3 - technicy i inny średni personel, 4 - pracownicy biurowi oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy. Największy odsetek ofert pracy 53,73% wymagał sprawności psychofizycznej i psychomotorycznej z grupy 3 - technicy i inny średni personel, a najmniejszy 0,16% komunikacji ustnej/komunikatywności z grupy 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (w 2015r. - największy 5,2632% dotyczył umiejętności zarządzania ludźmi/ przywództwa w grupie 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, a najmniejszy 0,1302% dotyczył umiejętności i uprawnień wymaganych w ofertach pracy dla grupy 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy).

Na koniec 2016 roku na terenie naszego powiatu najwięcej, bo 247, tj. 15,60% (w 2015r. - 363 i 20,92%) osób bez zawodu było w grupie z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.

Najwięcej absolwentów ukończyło szkoły na poziomie liceum ogólnokształcącego, nieco mniej na poziomie technikum, a dalej w kolejności plasują się absolwenci, którzy ukończyli szkoły policealne oraz zasadnicze szkoły zawodowe. Najmniej ilościowo absolwentów na terenie naszego powiatu było po szkołach przysposabiających do pracy. Na koniec grudnia 2016 roku, podobnie jak w 2015r., najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było po technikum, nieco mniej po liceum ogólnokształcącym, a w dalszej kolejności po: zasadniczej szkole zawodowej, szkole policealnej i liceum profilowanym. Nie było bezrobotnych absolwentów po szkole przysposabiającej do pracy oraz liceum uzupełniającym. Ponadto analizując wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów to widzimy, że najwyższy ich odsetek, podobnie jak w 2015r., wystąpił po zasadniczej szkole zawodowej, a następnie po: technikum, szkole policealnej oraz liceum ogólnokształcącym. Jeśli chodzi o ilość absolwentów wśród osób bezrobotnych, to na terenie naszego powiatu w badanym okresie największa zarówno liczbowa jak i procentowa wystąpiła w grupie 2 - specjaliści 36 absolwentów, tj. 9,55% (w 2015r. - 39 i 8,07%). Kolejne grupy z dużym udziałem liczbowym i procentowym absolwentów to: 3 - technicy i inny średni personel 17 absolwentów, tj. 3,82% (w 2015r. - 29 i 5,18%) i 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy 2 absolwentów, tj. 2,67% (w 2015r. - brak absolwentów).

Największy wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów w badanym okresie był w zawodach: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) oraz ogrodnicy (w 2015r. - sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) oraz krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni). Nieco mniejszy był w grupach zawodów: murarze i pokrewni, technicy budownictwa, mechanicy pojazdów samochodowych oraz kucharze (w 2015r. - pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, kosmetyczki i pokrewni oraz kucharze, fryzjerzy). Najmniejszy był w następujących elementarnych grupach zawodów: ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni, recepcjoniści hotelowi, fryzjerzy oraz robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani oraz szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych (w 2015r. - pomocniczy personel

medyczny, technicy budownictwa, średni personel ds. statystyki i dziedzin pokrewnych, technicy mechanicy, technicy wsparcia informatycznego i technicznego, pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy elektrycy i robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani oraz technicy fizjoterapii i masażyści).

W badanym okresie na terenie powiatu świdnickiego wykonano również badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw, którym przebadano 84 podmioty (w 2015r. - 70). Wśród przedsiębiorstw tych największy odsetek stanowili pracodawcy z sektora pozostałe usługi, przemysł i budownictwo oraz handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja (w 2015r. - przemysłu i budownictwa, handlu, naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii, informacji i komunikacji oraz pozostałe usługi). Najmniej badanych podmiotów to, podobnie jak w 2015r., działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo. Jak wynika z badania w 2016r. w 48,3% (w 2015r. - 53,74%) spośród badanych podmiotów struktura zatrudnienia nie zmieniła się, w 43,63% (w 2015r. - 28,98%) zatrudnienie zwiększyło się, a w 8,07% (w 2015r. - 17,27%) zmniejszyło.

W badanym okresie sprawozdawczym większy odsetek firm biorących udział w badaniu zadeklarował wzrost niż redukcję zatrudnienia. Wskaźnik ten był najwyższy dla grupy 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (w 2015r. - 9 - pracownicy przy pracach prostych), a najmniejszy dla grupy 5 - pracownicy usług i sprzedawcy (w 2015r. - 3 - technicy i inny średni personel). Za najbardziej przez pracodawców poszukiwaną i punktowaną cechą w stosunku do zatrudnionych osób i kandydatów na pracowników pracodawcy uznali, podobnie jak w 2015r., współpracę w zespole, która osiągnęła 6,05% (w 2015r. - 6,25%) wskaźnika struktury odpowiedzi.

Spośród wszystkich respondentów, 43,67% (w 2015r. - 63,18%) przedsiębiorstw nie odczuwało problemu z pozyskaniem pracowników, przy czym rozkład odpowiedzi wyglądał następująco: 31,52% (w 2015r. - 45,74%) - raczej nie, 12,15% (w 2015r. - 12,97%) - zdecydowanie nie. Natomiast 42,17% (w 2015r. - 28,49%) respondentów deklaruje wystąpienie takich problemów w swojej firmie. Jednocześnie przedsiębiorcy uznali, że kandydatom do pracy najczęściej brakuje współpracy w zespole, komunikacji ustnej/ komunikatywności oraz planowania i organizacji pracy własnej (w 2015r. - umiejętności planowania i organizacji pracy własnej, współpracy w zespole, komunikacji ustnej/ komunikatywności oraz sprawności psychofizycznej i psychomotorycznej). Najwięcej, bo 32,11% respondentów wskazało, że poszukuje pracowników poprzez ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy (w 2015r. - 33,39% z polecenia znajomych), a kolejne sposoby poszukiwania pracowników to: z polecenia znajomych, ogłoszenia w Internecie, ogłoszenia w prasie (w 2015r. - ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy, ogłoszenia w Internecie oraz ogłoszenia

w prasie). Natomiast najwięcej ofert pracy zgłaszanych do Urzędu Pracy w 2016r. dotyczyło zawodów: nauczyciel przedszkola, szwaczka maszynowa, asystent nauczyciela przedszkola i kamieniarz (w 2015r. - kierowca autobusu, nauczyciel przedmiotów zawodowych rolniczych i leśnych oraz pozostali funkcjonariusze służby więziennej).

Ponadto jak wynika z badania, w przyszłym roku w 70,41% (w 2015r. - 64,34%) w badanych podmiotach struktura zatrudnienia ma się nie zmienić, w 27,16% (w 2015r. - 34,54%) zatrudnienie zwiększy się, a w 2,43% (w 2015r. - 1,12%) zmniejszy. Co więcej na terenie powiatu świdnickiego prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ma wynieść: $WZ^P = 24,73\%$ (w prognozie na 2016r. - 33,42%) i ma być najwyższy dla grupy 8 – operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (w prognozie na 2016r. - 9 - pracownicy przy pracach prostych). Warto dodać, że dodatnia wartość wskaźnika oznacza, iż w badanym okresie sprawozdawczym większy odsetek firm biorących udział w badaniu zadeklarował wzrost zatrudnienia. Natomiast spośród zawodów, w których pracodawcy mają zamiar zatrudniać w 2017 roku największy wskaźnik osiągnęły zawody: asystent nauczyciela w szkole, kierowca ciągnika rolniczego, księgowy, nauczyciel biologii i spawacz (w prognozie na 2016r. - technik prac biurowych), a kolejne to: operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej, oczyszczacz konstrukcji stalowych, krojczy, szwaczka maszynowa, technik prac biurowych i ślusarz (w prognozie na 2016r. - kierowca samochodu ciężarowego, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, agent ubezpieczeniowy, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz - specjalista gastroenterologii, pomoc kuchenna oraz pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani). Najbardziej poszukiwanymi cechami kandydatów do zatrudnienia mają być, podobnie jak w prognozie na 2016r., współpraca w zespole oraz sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, planowanie i organizacja pracy własnej, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/komunikatywność, czytanie ze zrozumieniem i czytanie tekstów w języku polskim, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność oraz wyszukiwanie informacji, analiza i wyciągnięcie wniosków.

Niniejsze opracowanie potwierdza fakt, że sytuacja na lokalnym rynku pracy w analizowanym okresie ulega zmianom na lepsze. Mimo to nadal widać, że wiele osób bezrobotnych ma trudności ze znalezieniem pracy. Związane jest to często z faktem, że mimo posiadania przez osobę bezrobotną wymaganego przez pracodawcę zawodu, nie spełnia ona innych wymagań, o których wspomnieliśmy powyżej. Ponadto duży odsetek bezrobotnych to osoby nie posiadające kwalifikacji, a ich umiejętności zawodowe nie są przystosowane do wymagań współczesnego rynku pracy. Tymczasem wygląda na to, że w realiach obecnego rynku pracy, coraz większe znaczenie będzie mieć właśnie posiadanie różnego rodzaju umiejętności. Zwłaszcza, że w ramach lokalnego rynku pracy obserwujemy jeszcze jeden, dotąd niewystępujący w takiej skali fakt. A mianowicie rosnące zapotrzebowanie na pracowników i brak nowych kandydatów do pracy

spowodowało, że w poszukiwaniu pracy do Polski, ale także na teren naszego powiatu przyjeżdżają cudzoziemcy, przede wszystkim osoby z Ukrainy. Wydaje się, że ich napływ również nie pozostaje bez znaczenia dla sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Sporządziła:
K. Ślimak-Kołodziejska
doradca zawodowy